

KOSYGINAS TIKRINO LIETUVIŲ NUOTAIKAS

HENRY KISSINGER SKRENDĄ Į SAIGONĄ DERYBOMS VESTI

Sen. McGovern nesidomi Baltųjų Rūmų informacijomis apie tarptautinę padėtį

WASHINGTON, D. C. — Prezidento patarėjas Henri Kissinger skrenda į Saigoną, kad galėtų vesti pasitarimus taikai Vietnamo atstovų.

Visi žinome, kad Kissingeris kelis kartus buvo nuskridęs į Paryžių, kur keliais atvejais tarėsi su naujai atvykusiu šiaurės Vietnamo atstovu.

Saigone prezidento atstovas pasimatys su Amerikos ambasadorium Bunker ir pietų Vietnamo prezidentu Thieu. Prieš kelionę į Saigoną, Kissingeris gana plačiai tarėsi su pačiu prezidentu Nixonu. Paprastai Kissingerio kelionės kelias dienas laikomos paslaptimi, bet ši kelionė iš anksto garsinama.

Kalbos eina apie pakaitas Saigone

Oficialiai nieko nepaskelbta, bet kalbama, kad bus padarytos kelios pakaitos Saigono vyriausybėje. Komunistai labiausiai priešinosi prezidentui Thieu.

Jie nenori baigti kovų, jeigu pietų Vietnamo vyriausybės priešakyje pasiliks dabartinis krašto prezidentas, aiškus ir griežtas išiveržėlių priešas. Komunistai sutiktų tartis, jei premjeru ir karo jėgų viršininku būtų paskirtas generolas Minh.

Sen. McGovern netiki žiniomis

Prezidentas Nixonas sutiko informuoti demokratų partijos kandidatus apie visus svarbesnius tarptautinius įvykius. Prezidentas sutinka pranešti ir apie pasitarimus, liečiančius Vietnamo karo pabaigą.

Sen. McGovern atsisakė vykti į Baltuosius Rūmus ir klausyti pranešimų, nes jis abejoja tu pranešimų verte. Jis paskyrė savo bandradarbi informacijoms gauti.

Komunistams pavyko apgauti R. Clark

Buvęs valstybės gynybos John Mitchell tvirtina, kad komunistams labai lengvai pavyko apgauti demokratą Ramsey Clarką, kuris važinėjo į šiaurės Vietnamą ir tarėsi su komunistais dėl belaisvių.

Iki šio meto šiaurės Vietnamo komunistai apgavo kiekvieną žmogų, kuris su jais tarėsi bet kuriuo klausimu. Šiandien Ramsey Clark tiki, kad jie paleis karo belaisvius-amerikiečius ir ta prasme Amerikoje jis varo komunistams naudingą propagandą.

Arčiau įsiskaičius komunistų pranešimus, aiškiai matyti, kad jie ir šį kartą nesirengia paleisti belaisvių, jeigu JAV nepažės jiems įsistiprinti pietų Vietnamo vyriausybėje.

VAGIA BAZNYTINES RELIKVIJAS

SANTA FE, New Mexico. — Gubernatorius Bruce King įsakė policijai atkreipti dėmesį į vagis, vagiančius iš senų katalikiškų bažnyčių relikvijas. Kartais tos pavogtos relikvijos būnančios visai bevertės.

Paskutiniųjų dviejų metų laikotarpįje buvo apvogta 15 senų katalikiškų bažnyčių. Gubernatorius King prašo visų gyventojų pagalbos, aiškinant bažnytnių relikvijų vagisius.

IŠ VISO PASAULIO

LONDONAS. — Šių dienų jauniems tinginiams reikia pasakyti: "Imkis darbo arba stipk badu", pataria tėvams žymus anglų psichologas Londono ligoninės profesorius Desmond Pond. "Gana daug šių dienų jaunuolių jaučia, kad pasaulis yra jiems skolingas išlaikymo. Jie mano, kad tėvai juos turi remti visą jų gyvenimą. Well, man iš tokių parazitų jokios naudos. Bada jie turėtų būti priversti dirbti. Tėvai, kurie leidžia savo vaikams ištisas dienas trintis namuose, yra kvaili". Jie patys prisideda, kad jų vaikai nebemoka stovėti ant savo kojų", mokė psichologas.

Unijos už McGovern

CHICAGO. — Dviejų unijų UAW (United Auto Workers) ir ULGW (Internacionalė moterų rūbų siuvėjų) unijų vadai nutarė remti demokratų kandidatą ir prezidentus George McGovern.

Praeitą atrandienį ir UFWA (baldų) pramonės darbininkų unija, turinti 50,000 narių, irgi nutarė indorsuoti senatorių McGovern.

UAW turi 1.4 milijono narių, o ILGWU turi 450,000.

Sovietų šnipui byla nekeliamą

NEW YORKAS. — Teisingumo departamentui pareikalavus, federalinis teismas išmetė bylą prieš sovietų vertėją Valerijų Ivanovičių Markelovą, 32, kaltinamą šnipinėjimu ir bandymu nupirkti naujo Amerikos kovos lėktuvo slaptus planus.

FBI praneša, kad Markelovas net 11 kartų kalbines inžinierių, dirbančių Grumman Aerospace korporacijai, norėdamas iš jo išgauti naujojo F-14A srausminio kovos lėktuvo planų brąžinius.

Barnabas Sears skundžia Hanrahan

CHICAGO, Ill. — Prokuroras Barnabas Sears pasiskundė teisėjui Romiti, kad pats prokuroras Hanrahan ir jo brolis neduodas ramybės Barnabui Sears. Jį labai skaudžiai įžeidžia Hanrahan brolis, paleisdamas Searso adresu nemandagius žodžius. Sears tvirtina, kad ir pats Edward Hanrahan prižadėjo su juo atsiskaityti, kai teismas bus baigtas.

Teisėjas Romiti išklausė Searso skundą, bet jokių "žingsnių nesimė". Prokuroras Hanrahan pareiškė teismui, kad jis nieko nekoliojo ir niekam negrasino.

Teisėjas pastebėjo, kad spenduama nepaprasta byla, todėl kiekvienam patartina būti džen telmeniu ir aiškinti pagrindinius dalykus.

Richard Nixon
Prezidentas Richard Nixon paskutinėje spaudos konferencijoje pareiškė, kad rinkimų jis nesitiki lengvai laimėti.

Moterys neduoda ramybės

MIAMI BEACH, Fla. — Moterys republikonės neduoda ramybės partijos platformos komitetui. Jos reikalauja, kad partija gintų moteris ir reikalauja joms didesnių teisių.

Pirmon eilėn, moterys republikonės nori, kad pačiam republikonų centro komitete būtų tiek moterų, kiek dabar tame komitete yra vyrų.

Demokratai nekreipė dėmesio į panašius reikalavimus, bet republikonams bus sunkiau apiraminti jaunas kovotojas.

Maskvos dačas dega

MASKVA. — Po trijų savaičių pastangų gesinant Maskvos užmiesčiuose esančių eglių ir pušų miškų ir durpynų gaisrus, jau pradeda gesinimas pasisekti, praneša Pravda. Paskutinėmis keliomis dienomis užgesinta 70 gaisrų, kurių tirštais dūmų debesimis ir Maskva yra apklota. Aktis edančių dūmų dangą gerokai praretino savaitgalio pakilęs palankus vėjas.

Apie gaisrų nuostolius Pravda nė neužsimena.

Dviračių mada Japonijoje

TOKIO, Japonija. — Didžiausio pasaulio miesto Tokio valdininkai siekia išspręsti kamšties ir oro taršos problemą surandant pakaitalą automobiliams ir tuo tikslu pradėjo labai populiarizuoti dviračius.

Pirmoje eilėje planuojama taip pertvarkyti miesto gatves, kad dviračiais būtų galima nekiludant susisiekti tarp miesto centro ir užmiesių.

Japonijoje dviračių "manija" buvo labai paplitusi tuoj po II Pasaulinio karo, bet neilgai trukus dviračius visiškai iš gatvių išstūmė automobiliai, kurių vardu Tokyo miesto gatvėse kasdien yra po daugiau kaip 3 milijonus.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Šiaurės Aliaskoje, Fairbanks srityje trečiadienį sudrebėjo žemė. Observatorijos praneša, kad galima laukti dar vieno sudrebėjimo. Tos vietose sudrebėjimai pasikartoja.

♦ Buvęs Argentinos diktatoriaus Juan Peron planuoja grįžti į Argentiją, kad apiramintų savo šalininkus.

♦ Ekvadore grupė tikinčiųjų buvo vežama į kiekvieną metų ruošiamą pasilinksminimą, bet autobusui pasukus vadinamam "Mirties pasukimu", įvyko nelaimė. 31 keleivis žuvo, o 17 sunkiai sužeista.

♦ Argentinos partizanai pagrobė Čilės lėktuvą. Didelis lėktuvas su 90 keleivių buvo nukraidintas į Trelow miestelį, kur laimingai nusileido. Čilė reikalauja nubausti lėktuvo grobikus.

♦ Britų unijų vadai atšaukė uostų darbininkų streiką.

♦ Sen. Fulbright prašo prezidentą pasakyti, ar Maskvoje vyksiančių pasitarimų metu rusai į apgavę. Pasklido gandas, kad rusai turi žymiai daugiau atominių povandeninių laivų, negu Maskvos pasitarimų metu jie pripažino.

Daley nepasimatė su sen. McGovern

SPRINGFIELD, Ill. — Spaudoje plačiai buvo išgarsintas Chicagos mero Richard J. Daley būsimas susitikimas su sen. McGovern, atskrendančiu į ruošiamos didelės parodos demonstratų dieną.

McGovern atskrido į Springfieldą, bet meras Daley ten nepasirodė. Politikai tvirtina, kad meras Daley nenorėjęs su senatorium susitikti, todėl ten ir nevykęs.

Tuo tarpu pats sen. McGovern pranešė, kad jis telefonu kalbėjęs su meru, kuris dėl asmeniško motyvo negalėjęs į Springfieldą skristi. Chicagos meras įgaliojo kitus pasimatyti su demokratų partijos kandidatu į prezidentus.

George Wallace vėl operuos

BIRMINGHAM, Ala. — Paaiškėjo, kad Alabamos gubernatorių George Wallace teks dar kartą operuoti. Nešvari kulka užkrėtė organizmą. Vienoje vietoje pradėjo augti didelis auglys, kurį teks išpiaušti, kad susirinkę plūiai toliau neplistų. Operavusieji gydytojai buvo labai atsargūs, bet jiems nepavyko išimti visų nešvarumų, kuriais buvo apteršta paleista kulka.

Gubernatorių jau būtų sustiprėjęs, jeigu neprasidėjęs auglys. Jis vis dar nepajėgia atsistoti ant kojų.

Didžiojoje Britanijoje vis lengviau kvėpuoti

LONDONAS. — Speciali britų prekybos ir pramonės ministerijos komisija pranešė, kad oras Didž. Britanijoje kasdien darosi švaresnis ir be smogo. Per 10 metų, kurie baigėsi 1970 metais, oro užteršimas Anglijos miestuose sumažėjo 60 procentais. Blogiausias oras tebėra Londone, nors ir čia pastebimas oro taršos sumažėjimas.

Komisija sako, kad padėčiai pagerėti pirmoje eilėje padėjo fabriky kaminų išskėlimas aukščiau ir deglomercija, tai yra didžiųjų fabriky išskėlimas toli nuo miesto.

Kur oras dar tebėra persunktas dūmų, tai esanti namų kaminų kaltė.

KIEK KAINAVO ANGELA

SAN JOSE, Calif. — Kalifornijos mokesčių mokesťojams Angelos Davis byla kainavo \$1.25 milijono. Tos sumos dalį sudaro ne vien teismo išlaidos, bet ir jos ištisus metus išlaikymas kalėjime specialioje apsaugoje. Jos teismas truko 13 savaitių ir baigėsi jos išleidimu į laisvę, nes jūry negalėjo priėti vieningo nutarimo.

ROCKFORDE PAVOGĖ 182,000 DOLERIŲ

ROCKFORD, Ill. — Pirmojo nacionalinio banko Rockforde, Ill., 26 metų amžiaus sargas Edward Babajan areštuotas ir apkaltintas pavogęs iš to banko \$182,000 sumą. FBI nustatė, kad Babajan tuos pinigus jau buvo paėmęs liepos 21 ar 24 d. Dalis pavogtųjų pinigų jau atgauta.

Jean Westwood, kurią JAV demokratų partija neseniai išrinko savo nacionaline pirmininke.

BUVO KLAIPĖDOS UOSTE, PALANGOJE, KAUNE IR VILNIUJE

Kosyginą visur lydėjo Antanas Sniečkus ir "tarybinės" Lietuvos premjeras Maniušis

Iš Vilniaus ateinančios žinios sako, kad Sovietų Sąjungos premjeras padarė inspekcinę kelionę rusų okupuotoje Lietuvoje ir tikrino krašto gyventojų nuotaikas. Pradžioje buvo paskelbta, kad Aleksejus Kosyginas su šeima atostogaus Palangoje, kad jis buvo "tarybinės" Lietuvos valdžios svečias ir gyvens valstybinėje Sniečkaus ir Maniušio viloje, bet vėliau paaiškėjo, kad ne Palangos smėlis sovietų premjerui rūpėjo.

Didžiuliai gaisrai Maskvos miškuose

MASKVA (UPI). — Sovietų spauda nebeslėpdama rašo apie didžiulius miškų gaisrus Maskvos užmiesčiuose. Miškų ir krūmų gaisrai tęsiasi kelinta savaitę, jiems gesinti yra išsiųsta 16,500 kareivių, sargybinių ir civilinių savanorių. Tie miškai yra 30 iki 60 mylių toliau nuo Maskvos. Kovai su gaisrais gesintojams priskirta virš 1000 buldozerių, traktorių ir 200 gaisrinių vežimų su vandeniu švirkšti pumpomis.

Iš tų užmiesčio miškuose esančių vasarnamių, "dačių", rezidencijų, palapiųjų "miestelių" ir ligoninių bei prieglaudų namų jau iševakuota dešimtys tūkstančių moterų, vaikų ir senelių.

Gaisrams plisti daug padeda sausra, kuri ten tęsiasi be lietaus lašo kelinta savaitę. Tokios sausros nebuvę per šimtą metų.

Kissingerio slaptoji misija

WASHINGTONAS. — Prezidento Nixono patarėjas valstybės saugumo klausimais Henry Kissinger jau šešioliktą kartą susitinka Paryžiuje privatiems pasitarimams su Hanojaus delegacijos vadovais, tačiau prisilaikant iki šiol praktikuotos laiksenos, nė viena pusė nieko apie pasitarimus neskelbia.

Kiniečių bėgimas

Rašoma, kad sunku patekti į Raudonąją Kiniją, bet pasirodo, kad dar sunkiau iš jos išbėgti. Vien tik per šiu metų liepos mėnesį iš Raudonosios Kinijos į Hong Kongą atbėgo 870 kiniečių. Tur būt nemažesnis skaičius prigrėdė plaukdami jūra ar žuvo nuo pasieniečių kulku. Kai kurie "ekspertai" rašo, kad Raudonojoje Kinijoje gyvenimas esąs geras, tai kyla klausimas, kodėl ten žmonės bodisi sukurti "rojumį" ir net gyvybėmis rizikuodami bėga į kapitalistinius kraštus?

UŽSIMUSĖ BOKSININKAS MACHEN

SAN FRANCISCO, Calif. iškrisdamas per langą, užsimušė 40 metų amžiaus buvęs sunkaus svorio boksas Eddie Machen.

Policija mano, kad jis bus paėmęs per didelę dozę miego tablečių. Bet jo draugė Sherry Tomasini mano, kad jos draugas miegodamas iškrito per langą. Jis turėjo įprotį miegodamas vaikščioti naktimis po kambarius.

Iš Palangos sovietų premjeras, didoko saugumo policijos būrio lydimas, išvyko į Klaipėdą ir tarėsi su uosto dirbtuvių atsakomais pareigūnais. Sovietų valdžiai rūpi, kad Klaipėdos uoste dirbantieji darbininkai neužsikrėstų praeitais metais lenkų uostuose dirbančių darbininkų nuotakomis. Dar pavojingesnės nuotakos buvo Kauno jaunimo tarpe, kai jis drįso pasipriešinti Kauno policijai.

Iš uosto sovietų premjeras nuvažiavo į Priekulę ir tarėsi su aplinkinių sričių kolchozų vadovais. Jam rūpėjo patirti apie darbininkų nuotaikas ir pasirodžiusiems nekantiems rūgiamis nuplauti. Iš Klaipėdos Kosyginas, kelių automobilių lydimas, nuvyko į Kauną. Ten tarėsi su sovietų igulos viršininkais ir įtakingesniais Kauno komunistais. Kosyginas nutarė aplankyti "Spalio" dirbtuvę, kurios darbininkai labai gerai atlieka Maskvos planuotojų paskirtas kvotas, bet kurie nebedirbo, kai Kauno jaunimas daužė sovietų įstaigų langus.

Iš Kauno Kosyginas nuvyko į Elektrėnus, o iš ten jau pasiekė Vilnių. Vilniuje ir vėl tarėsi su sovietų igulų viršininkais. Paprastai aukštesni sovietų pareigūnai neša vainikus aplankytoje srityje žuvusiems kariams pagerbti, bet Kosyginas nunešė vainiką tik prie Lenino paminklo.

Iš Vilniaus sovietų valdžios lėktuvu Kosyginas išskrido rugpjūčio 11 dieną.

Visą inspekcijos metą Kosyginą lydėjo Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus ir "tarybinės" Lietuvos premjeras Josifas Maniušis. Klaipėdoje prie palydovų prisidėjo Klaipėdos komunistų partijos sekretoriai, o Kaune sviton buvo įleisti Kauno partijos sekretoriai. Vilniuje kartu su Kosyginu važinėjo didesnis komunistų ir rusų policijos būrys.

Rytų Vokietijoje žuvo 156 keleiviai

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos žinių agentūra ADN pirmadienį paskelbė tokį komunikatą: Pasamdytas lėktuvas skristi į Burgas, Bulgarijos Liaudies Respublikoje, dėl nežinomų priežasčių sudužo Koenigs-Wuesterhauseno aerodrome. Nepaisant visų — daktarų ir gaisrininkų — pastangų, bet kokia pagalba buvo pavėluota. Visi 148 keleiviai ir 8 žmonių įgula buvo užmušti.

Tas aerodromas yra 20 mylių į pietryčius nuo Berlyno. Lėktuvas buvo Sovietų statybos ir turėjo su atostogininkais skristi į Juodosios jūros Bulgarijos pakraščius. Lėktuvas vos pakilęs, tebeskridamas 100 pėdų aukštyje susprogo.

LIETUVIŲ KUNIGŲ SENATVĖS PENSIJOS

Perkaite L. L. B. žibučio straipsnį "Kas kaltas? Kardinolas ar lietuviai klebonai". Toks atvykęs kunigas, yra kuriame jis griūdžiai skundžiasi dėl iš tremties Chicago atvykusių kunigų pensijų. Šis minėtas straipsnis vėliau buvo dalinai pakartotas Naujienose, su Stasio Juškeno dramatišku komentaru. Man parūpo nuodugnai patvirtinti šiuo dviejų raščių Chicago arkivyskupijoje iškeltoji ir lietuviams kunigams daroma "neteisybė".

B. Žibutis ir Stasys Juškenas neatrodo, kad jiedu būtų kunigiškojo luomo atstovai, kurie viešai išeitę į kovą ginti Chicagoje esančių lietuvių kunigų teisių. Tat, kreipiausi pas savo seną prietelį kunigą, kuris šiuo metu jau yra pensijoje. Jo paklausiau, kodėl gi lietuviai kunigai atvykę Chicago, neturi lygių teisių su vietiniais, šios arkivyskupijos kunigais? [Ši mano klausimą jis štai ką išdėstė:

Pagal bažnytinę teisę yra taip: kai tik kunigas išvyksta iš savos ir apsigyvena svetimoje vyskupijoje, jis netenka tik kunigiškų galių (fakultatų), kurias turėjo savo vyskupijoje. Pavyzdžiui pamokslauti, katechizuoti, vesti misijas, iš-

pažinti klausyti, net ir ilgesnį laiką šv. Mišių laikyti ir kt. Toks atvykęs kunigas, yra įpareigotas tokias galias gauti iš tos vyskupijos vyskupo, kurioje jis apsigyveno.

Atvykę Amerikon lietuviai kunigai, kad ir ne savo noru ar valia, buvo tik kunigai, bet čia neturėjo jokių kunigiškų galių, kurias jie turėjo savo vyskupijose Lietuvoje. Tiesa, dauguma Amerikos lietuvių, o taip pat ir amerikinių parapijų klebonai tokius atvykusius kunigus savo nuožūra pasikvietė į savo parapijas ir jiems pas savo vyskopus išrūpino reikiamas pastoracijos galias, kurios galiojo tol, kol jie pas tą ar aną kleboną buvo. Išvykus iš klebonijos arba klebonui pareiškus, kad jam jis daugiau nebereikalingas, tuo pačiu ir jo turėtos galios pasibaigdavo.

Vyskupo galia yra atvykusį iš kitos vyskupijos kunigą priimti ar neimti, leisti jam ar ne, jo vyskupijoje kunigišką darbą dirbti. Paprastai, tu vyskupijų vyskupai, kurie turi pakankamai kunigų pastoracinei veiklai, svetimų vyskupijų kunigų nepriima, pataria keliauti į tas, kur yra stoka kunigų. Chicago ir yra viena iš

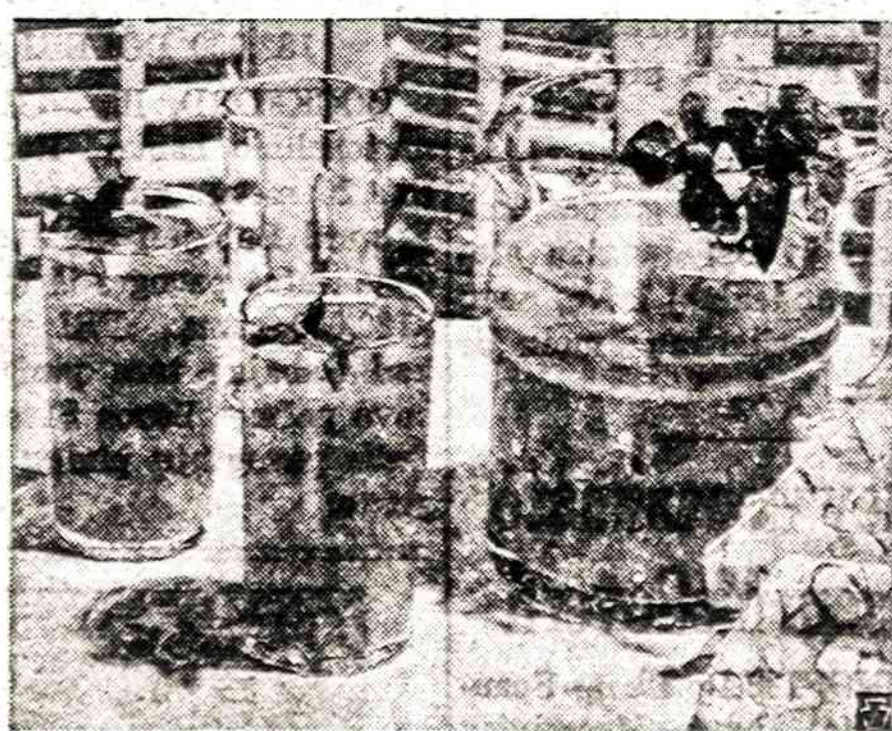

Ne tas gera, kas gera, bet kas kam patinka, atrodo, galima išskaityti šiuose trijuose veiduose: kai dvimetis Paul Mureiko randa purvą malonumą, tai du suaugusieji per purvą brisdami raukosi.

ty, kuriai kunigų iki šiam laikui pakako. Todėl ir atvykusių lietuvių kunigų priėmimas šioje arkivyskupijoje daugiau priklausė nuo klebono malonės, o ne nuo vyskupo.

Bet jau prieš porą su viršum metų, kard. Cody pasiūlė vieniems atvykusiems Chicago lietuviams kunigams, priimti jo paskyrimą dirbti Chicago arkivyskupijoje. Dauguma jų jo pakvietimą priėmė ir buvo kardinolo paskirti asistentais, vieni į lietuvių, kiti į amerikietiškas parapijas. Buvo suligintos jų galios ir mėnesinis atlyginimas su vietos kunigais asistentais.

Kas liečia senatvės pensiją, tai jau kitas reikalas. Tam reikia būti įkardinuotam Chicago arkivyskupijoje, tai reiškia, kad atvykęs kunigas turi atsizadėti savo vyskupijos ir tapti šios vyskupijos kunigu. Chicago arkivyskupijos kūrėja, jau nuo seno sakosi, kad atvykusių iš kitų vyskupijų kunigų, be vyskupo pakvietimo, neįkardinuoja. Toks jos nusistatymas palietė ir Chicago atvykusius lietuvių kunigus. Todėl ir jų pensijos reikalas yra pakibęs ore. Bet ar galima vyskupą priversti atvykusį kunigą iš kitos vyskupijos ir neturinio iš jo pakvietimo, įkardinuoti? Ne! Tokio nuostato bažnytinėje teisėje nėra. Vyskupas yra laisvas, jo priversti patet ir Roma be rimtos priežasties is almost unlimited.

Cold drinks made with fruit juices are the perfect remedy for the hot weather. Because fruit juices contain vitamins and natural fruit sugars for quick energy, they are a wise choice for meals, snacks and entertaining.

Six packs of single-serving cans of juice are convenient "first-aid" kits for summer. Each can holds just enough juice to energize a single summer drink — no waste or bulky cans to refrigerate. The variety of juices and nectars available in "Libby's" six pack cans makes summer beverage preparation simple, and the selection is almost unlimited.

Serve juices over crushed ice, combined with carbonated or alcoholic beverages and in punches. Party Creme Cooler, a delicious blend of peach and apricot nectars, is perfect for guests who prefer a non-alcoholic beverage. And remember, frozen juice cubes keep drinks fresh longer. To make cubes just pour your choice of fruit juice, fruit drink or nectar into ice cube trays and freeze.

PARTY CREME COOLER

2 cans (5 1/2-oz. each) chilled peach nectar
2 cans (5 1/2-oz. each) chilled apricot nectar

2 ounces liquid from maraschino cherries
16 ounces chilled creme soda

Combine all ingredients except creme soda. Whirl briefly in blender, if desired. Pour into pitcher or punch bowl. At serving time add creme soda and frozen fruit juice cubes made with additional peach and apricot nectars. Garnish with fresh mint or maraschino cherries. Yields 8 (5-oz.) or 5 (8-oz.) servings.

venę kunigai yra dar pajėgūs dirbti parapijų darbą. Bet jie nepriėmė kardinolo pakvietimo, jie laiko laisvę brangesnę už mėnesinį parapijos asistentų atlyginimą. Bet ir jie gyvena neblogai. Už kiekvieną jų patarnavimą bažnyčioje, klebonas jiems atlygina neblogai. Tat, neteko nugirsti, kad kuris jų mirtų badu. Vieni jų yra įsigiję savo namus, kiti nuomoja sau butus. Aišku, kad tokie laisvieji kunigai neturi ne mažiausio pagrindo reikšti bet kokių pretenzijų į pensijos gavimą. Manau, kad atsisakiusiems kunigams priimti kardinolo pakvietimą išjungti į parapijų darbą, pensijos neduos ne tik Chicago arkivyskupija, bet jos negautų ir kitose pasaulyje esančiose vyskupijose.

Kiek esu girdėjęs iš patikimų šaltinių, kard. Cody, susirgus lietuviui kunigui, dirbusiam jo vyskupijoje, yra atskubėjęs pagalbon. Antai, kan. F. Kapociui, sulaukus jam senyvo amžiaus buvo paskyres pensiją ir suteikęs klebonijoje globą, kurioje jis ilgus metus darbavosi. Taip pat kun. J. Mačiulaičiui ir kun. K. Kavaliauskui, jų sveikatai pairus, yra apmokėjęs už globą Sventos Seimos vieloje ir ligoninėse nemažas sumas. Tat kažin, ar tokiu reportažu B. Žibutis ar Stasys Juškenas lietuviams kunigams, dirbantiems Chicago arkivyskupijoje, teigiama patarnavo. Nemanau, kad juodu iš dirbančiųjų lietuvių kunigų galėtų laukti už tai padėkos.

Korespondentas

SUNS NAUDA

Klasėje buvo duotas mokiniams parašyti rašto darbas "Suns nauda žmonėms". Berniukas parašė šitaip:

"Suo yra plaukuotas gyvulus. Jis turi kojas, ausis, akis, daug dantų ir vieną uodegą. Dantimis jis kanda. Kaimynas irgi turi šunį, kuris perkando jų vaikui koją. Aš buvau nuėjęs jo aplankyti ir pagalvojau: "Tai gerai, kad tau įkando. Nors nereikia į mokyklą eiti". Tai tokią yra nauda iš šunų".

PAREIGA ATLIKTA

Vyras ir žmona išvyko atostogų. Tuojau buvo parašyti pažįstamiems ir bičiuliams atvirukai.

— Tai ar dar ko nors neužmiršom? Ar jau visiems draugams ir pažįstamiems būsim parašę? — paklausė vyras.

— Atrodo, kad visiems, — tarė žmona.

— Na, tai galim važiuoti namo.

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kainą \$2. Knygėlė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

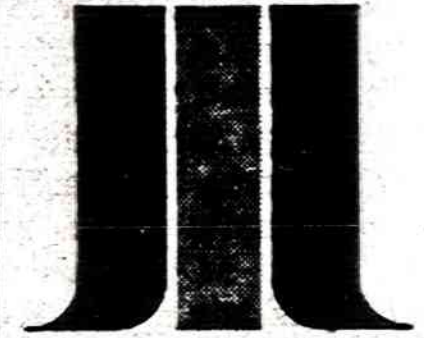
NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4476

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily
paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum \$5,000)

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizavimas šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą išgirti, prašomi parašyti čeki arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasivesti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį, deimantų spindulį žiedą, apkauso medžių šakas žirgūnais, kaip konfetėmis ir pamazū įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaidniuose svaigėja juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaidilėnė, 2VAIGDANTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseimno formato, 157 psl. \$2.00.
3. Butkų Juzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Eilų rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 106 psl. \$2.00.
6. Anetolius Kaityra, AUKSINIS SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJU ROZIU SVENČI. Eilutės pasakojimai apie ištventintas lietuviškas senoves laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilėlis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santveris, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl., \$2.00.
11. Stasys Santveris, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilutės kūrinių, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 66 psl. \$1.00.
18. Adomas Jazas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienų raštine arba užsakyti paštu, pridėdami čeki ar piniginių orderių.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Why
Americans own
\$54,000,000,000
worth of
U.S. Savings
Bonds.

One good reason is the Payroll Savings Plan. About three-fourths of all Bonds are purchased through the Plan. It's helping Americans save more money than they ever dreamed they could.

That's because the Payroll Savings Plan is such an easy way to save. All you do is sign up where you work and the amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's the easy way to build a nest egg.

You've got your reasons to save money. There's one great way to do it painlessly. Join the millions who are buying Bonds the Payroll Savings Way.

Now if Bonds pay 4% interest when held for a year, 6% when held for 2 years, 8% when held for 3 years, 10% when held for 4 years, 12% when held for 5 years, 14% when held for 6 years, 16% when held for 7 years, 18% when held for 8 years, 20% when held for 9 years, 22% when held for 10 years, 24% when held for 11 years, 26% when held for 12 years, 28% when held for 13 years, 30% when held for 14 years, 32% when held for 15 years, 34% when held for 16 years, 36% when held for 17 years, 38% when held for 18 years, 40% when held for 19 years, 42% when held for 20 years, 44% when held for 21 years, 46% when held for 22 years, 48% when held for 23 years, 50% when held for 24 years, 52% when held for 25 years, 54% when held for 26 years, 56% when held for 27 years, 58% when held for 28 years, 60% when held for 29 years, 62% when held for 30 years, 64% when held for 31 years, 66% when held for 32 years, 68% when held for 33 years, 70% when held for 34 years, 72% when held for 35 years, 74% when held for 36 years, 76% when held for 37 years, 78% when held for 38 years, 80% when held for 39 years, 82% when held for 40 years, 84% when held for 41 years, 86% when held for 42 years, 88% when held for 43 years, 90% when held for 44 years, 92% when held for 45 years, 94% when held for 46 years, 96% when held for 47 years, 98% when held for 48 years, 100% when held for 49 years, 102% when held for 50 years, 104% when held for 51 years, 106% when held for 52 years, 108% when held for 53 years, 110% when held for 54 years, 112% when held for 55 years, 114% when held for 56 years, 116% when held for 57 years, 118% when held for 58 years, 120% when held for 59 years, 122% when held for 60 years, 124% when held for 61 years, 126% when held for 62 years, 128% when held for 63 years, 130% when held for 64 years, 132% when held for 65 years, 134% when held for 66 years, 136% when held for 67 years, 138% when held for 68 years, 140% when held for 69 years, 142% when held for 70 years, 144% when held for 71 years, 146% when held for 72 years, 148% when held for 73 years, 150% when held for 74 years, 152% when held for 75 years, 154% when held for 76 years, 156% when held for 77 years, 158% when held for 78 years, 160% when held for 79 years, 162% when held for 80 years, 164% when held for 81 years, 166% when held for 82 years, 168% when held for 83 years, 170% when held for 84 years, 172% when held for 85 years, 174% when held for 86 years, 176% when held for 87 years, 178% when held for 88 years, 180% when held for 89 years, 182% when held for 90 years, 184% when held for 91 years, 186% when held for 92 years, 188% when held for 93 years, 190% when held for 94 years, 192% when held for 95 years, 194% when held for 96 years, 196% when held for 97 years, 198% when held for 98 years, 200% when held for 99 years, 202% when held for 100 years, 204% when held for 101 years, 206% when held for 102 years, 208% when held for 103 years, 210% when held for 104 years, 212% when held for 105 years, 214% when held for 106 years, 216% when held for 107 years, 218% when held for 108 years, 220% when held for 109 years, 222% when held for 110 years, 224% when held for 111 years, 226% when held for 112 years, 228% when held for 113 years, 230% when held for 114 years, 232% when held for 115 years, 234% when held for 116 years, 236% when held for 117 years, 238% when held for 118 years, 240% when held for 119 years, 242% when held for 120 years, 244% when held for 121 years, 246% when held for 122 years, 248% when held for 123 years, 250% when held for 124 years, 252% when held for 125 years, 254% when held for 126 years, 256% when held for 127 years, 258% when held for 128 years, 260% when held for 129 years, 262% when held for 130 years, 264% when held for 131 years, 266% when held for 132 years, 268% when held for 133 years, 270% when held for 134 years, 272% when held for 135 years, 274% when held for 136 years, 276% when held for 137 years, 278% when held for 138 years, 280% when held for 139 years, 282% when held for 140 years, 284% when held for 141 years, 286% when held for 142 years, 288% when held for 143 years, 290% when held for 144 years, 292% when held for 145 years, 294% when held for 146 years, 296% when held for 147 years, 298% when held for 148 years, 300% when held for 149 years, 302% when held for 150 years, 304% when held for 151 years, 306% when held for 152 years, 308% when held for 153 years, 310% when held for 154 years, 312% when held for 155 years, 314% when held for 156 years, 316% when held for 157 years, 318% when held for 158 years, 320% when held for 159 years, 322% when held for 160 years, 324% when held for 161 years, 326% when held for 162 years, 328% when held for 163 years, 330% when held for 164 years, 332% when held for 165 years, 334% when held for 166 years, 336% when held for 167 years, 338% when held for 168 years, 340% when held for 169 years, 342% when held for 170 years, 344% when held for 171 years, 346% when held for 172 years, 348% when held for 173 years, 350% when held for 174 years, 352% when held for 175 years, 354% when held for 176 years, 356% when held for 177 years, 358% when held for 178 years, 360% when held for 179 years, 362% when held for 180 years, 364% when held for 181 years, 366% when held for 182 years, 368% when held for 183 years, 370% when held for 184 years, 372% when held for 185 years, 374% when held for 186 years, 376% when held for 187 years, 378% when held for 188 years, 380% when held for 189 years, 382% when held for 190 years, 384% when held for 191 years, 386% when held for 192 years, 388% when held for 193 years, 390% when held for 194 years, 392% when held for 195 years, 394% when held for 196 years, 396% when held for 197 years, 398% when held for 198 years, 400% when held for 199 years, 402% when held for 200 years, 404% when held for 201 years, 406% when held for 202 years, 408% when held for 203 years, 410% when held for 204 years, 412% when held for 205 years, 414% when held for 206 years, 416% when held for 207 years, 418% when held for 208 years, 420% when held for 209 years, 422% when held for 210 years, 424% when held for 211 years, 426% when held for 212 years, 428% when held for 213 years, 430% when held for 214 years, 432% when held for 215 years, 434% when held for 216 years, 436% when held for 217 years, 438% when held for 218 years, 440% when held for 219 years, 442% when held for 220 years, 444% when held for 221 years, 446% when held for 222 years, 448% when held for 223 years, 450% when held for 224 years, 452% when held for 225 years, 454% when held for 226 years, 456% when held for 227 years, 458% when held for 228 years, 460% when held for 229 years, 462% when held for 230 years, 464% when held for 231 years, 466% when held for 232 years, 468% when held for 233 years, 470% when held for 234 years, 472% when held for 235 years, 474% when held for 236 years, 476% when held for 237 years, 478% when held for 238 years, 480% when held for 239 years, 482% when held for 240 years, 484% when held for 241 years, 486% when held for 242 years, 488% when held for 243 years, 490% when held for 244 years, 492% when held for 245 years, 494% when held for 246 years, 496% when held for 247 years, 498% when held for 248 years, 500% when held for 249 years, 502% when held for 250 years, 504% when held for 251 years, 506% when held for 252 years, 508% when held for 253 years, 510% when held for 254 years, 512% when held for 255 years, 514% when held for 256 years, 516% when held for 257 years, 518% when held for 258 years, 520% when held for 259 years, 522% when held for 260 years, 524% when held for 261 years, 526% when held for 262 years, 528% when held for 263 years, 530% when held for 264 years, 532% when held for 265 years, 534% when held for 266 years, 536% when held for 267 years, 538% when held for 268 years, 540% when held for 269 years, 542% when held for 270 years, 544% when held for 271 years, 546% when held for 272 years, 548% when held for 273 years, 550% when held for 274 years, 552% when held for 275 years, 554% when held for 276 years, 556% when held for 277 years, 558% when held for 278 years, 560% when held for 279 years, 562% when held for 280 years, 564% when held for 281 years, 566% when held for 282 years, 568% when held for 283 years, 570% when held for 284 years, 572% when held for 285 years, 574% when held for 286 years, 576% when held for 287 years, 578% when held for 288 years, 580% when held for 289 years, 582% when held for 290 years, 584% when held for 291 years, 586% when held for 292 years, 588% when held for 293 years, 590% when held for 294 years, 592% when held for 295 years, 594% when held for 296 years, 596% when held for 297 years, 598% when held for 298 years, 600% when held for 299 years, 602% when held for 300 years, 604% when held for 301 years, 606% when held for 302 years, 608% when held for 303 years, 610% when held for 304 years, 612% when held for 305 years, 614% when held for 306 years, 616% when held for 307 years, 618% when held for 308 years, 620% when held for 309 years, 622% when held for 310 years, 624% when held for 311 years, 626% when held for 312 years, 628% when held for 313 years, 630% when held for 314 years, 632% when held for 315 years, 634% when held for 316 years, 636% when held for 317 years, 638% when held for 318 years, 640% when held for 319 years, 642% when held for 320 years, 644% when held for 321 years, 646% when held for 322 years, 648% when held for 323 years, 650% when held for 324 years, 652% when held for 325 years, 654% when held for 326 years, 656% when held for 327 years, 658% when held for 328 years, 660% when held for 329 years, 662% when held for 330 years, 664% when held for 331 years, 666% when held for 332 years, 668% when held for 333 years, 670% when held for 334 years, 672% when held for 335 years, 674% when held for 336 years, 676% when held for 337 years, 678% when held for 338 years, 680% when held for 339 years, 682% when held for 340 years, 684% when held for 341 years, 686% when held for 342 years, 688% when held for 343 years, 690% when held for 344 years, 692% when held for 345 years, 694% when held for 346 years, 696% when held for 347 years, 698% when held for 348 years, 700% when held for 349 years, 702% when held for 350 years, 704% when held for 351 years, 706% when held for 352 years, 708% when held for 353 years, 710% when held for 354 years, 712% when held for 355 years, 714% when held for 356 years, 716% when held for 357 years, 718% when held for 358 years, 720% when held for 359 years, 722% when held for 360 years, 724% when held for 361 years, 726% when held for 362 years, 728% when held for 363 years, 730% when held for 364 years, 732% when held for 365 years, 734% when held for 366 years, 736% when held for 367 years, 738% when held for 368 years, 740% when held for 369 years, 742% when held for 370 years, 744% when held for 371 years, 746% when held for 372 years, 748% when held for 373 years, 750% when held for 374 years, 752% when held for 375 years, 754% when held for 376 years, 756% when held for 377 years, 758% when held for 378 years, 760% when held for 379 years, 762% when held for 380 years, 764% when held for 381 years, 766% when held for 382 years, 768% when held for 383 years, 770% when held for 384 years, 772% when held for 385 years, 774% when held for 386 years, 776% when held for 387 years, 778% when held for 388 years, 780% when held for 389 years, 782% when held for 390 years, 784% when held for 391 years, 786% when held for 392 years, 788% when held for 393 years, 790% when held for 394 years, 792% when held for 395 years, 794% when held for 396 years, 796% when held for 397 years, 798% when held for 398 years, 800% when held for 399 years, 802% when held for 400 years, 804% when held for 401 years, 806% when held for 402 years, 808% when held for 403 years, 810% when held for 404 years, 812% when held for 405 years,

O vis dėlto universiteto autonomija buvo sulaužyta

Šiuo tarpu išeivų knygleidybos nemažai išspausdina atsiminimų literatūros. Ir storos Lietuvos Universiteto knygos redakcija, be grynai istorinės dokumentinės medžiagos, susigundė išspausdinti kai kurių atsiminimų. Apie Lietuvos Profesorių Draugijos Amerikoje šimtmetį Liet. Universiteto knygą spaudoje jau buvo vieno kito apžvalgininko bei recenzento pasisakymas. Reikia pritarti nuomonei, jog tie atsiminimai lyg ir nesiderina su tos istorinės knygos paskirtimi.

Pvz., vertingi Prano Skardžiaus prisiminimai į pabaigą sumakaloti menkaverčiais asmeniniais padėjimais — nusiskundimais, kad jį karo metu iš Vilniaus norėta vėl į Kauno universitetą perkelti. Bendrai, universiteto knygon sudėtus atsiminimus perskačius, lieka neaišku kokių planų, kokia sistema tie atsiminimų straipsniai buvo knygon telkiami?

Įdėti du Zenono Ivinskio straipsniai. Vienas — "Žiupsnelis atsiminimų apie prof. Kazį Pakštą", o kitas — "Atsiminimų nuotrupos apie Stasį Šalcauskį". Kyla klausimas: kodėl tie du profesoriai taip ypatingai išskirti? Kodėl nepaieškota atsiminimų apie kitus žymius profesorius, kaip tai apie Čepinskį, Leoną, Krėvę, Roemerį ir eilę kitų? Kokia prasmė prof. Pakštui atskirti straipsnį skirti, jei net paties straipsnio autorius Z. Ivinskio jis pripažintas silpnu profesorium? (Ta proga reikia pastebėti, jog prof. Pakštas atėtininkų vadu ilgai buvo, bet profesoriatui jam niekur nevyko ir tai pripažįsta jo monografijos autorius Juozas Eretas, 1970 metais iš spaudos išėjusioje knygoje).

Kaip tie du profesoriai universiteto knygoje išskirti, aprašyti, taip ir į studentų draugijas neįvengiamai mastu žvelgti. Yra atsiminimų straipsnis apie Džukų studentų draugijos steigimą, bet nėra panašių atsiminimų, kaip steigė savo organizaciją klaidėdama, suvalkiečiai, žemaičiai bei kiti studentai, ideologinėse ar akademinėse organizacijose dalyvavę.

Studentų mitingai ir studentiški neramumai

Antanas Kučys ir Bronys Raila universiteto knygoje rašo panašiomis temomis, bet raštų vertė labai skirtinga. Bronys Raila savo rašte "Studentiški neramumai", kaip atsiminimų autoriui ir dera, labiau paliečia tuos įvykius, kuriuose jis pats dalyvavo, iš arti stebėjo ir atsimena. Gi Antanas Kučys, rašinyje "Studentų mitingai", pasiūvė parašyti studentų mitingų istoriją, kurios jis nežino. Taip pasiūvė ir, kaip sakoma, pramovė... Tik viena gerai, kad tas jo rašinėlis neilgas, bet būtų buvę dar geriau, jei knygos redaktoriai jį būtų dar labiau sutrumpinę.

Štai, kaip A. Kučys drąsiai kerta:

"Šia proga tenka pastebėti, kad Nepriklausomos Lietuvos universitetai (Kaune, o vėliau ir Vilniuje) iki pat okupacijos išsaugojo tradicinę Vakarų universitetų autonomiją. Kada visame krašte buvo uždarytos visos, išskyrus Tautininkų Sąjungą, politinės partijos, universitete iki pat Lietuvos okupacijos tebeveikė politinio ar ideologinio pobūdžio studentų organizacijos. Policija niekad neįeidavo į universitetui priklausiančius rūmus sklandyti studentų susirinkimo,

Prie Chicago's Stockyard Inn lietuviai pasitinka į jokių įvykių atvažiuosiančią ponia Patriciją Niksonienę. Patijoje kairėje stovi ponia Nijolė Vengrienė, greta jos Valdas Adamkus, panelė Elizabeth Ogilvie, Dr. Al-dona Vintartaitė. Labokienė, ponia Richard Ogilvie, ponia Juzė Daužvardienė ir ponia prezidentienė, spaudžianti ranką Lietuvos generalinei konsulei. Foto Chicago Tribune

ko nors areštuoti ar kitokių būdu įsikišti į universiteto vidaus gyvenimą. Tiesa, retai kada masiniai studentų susirinkimai praeidavo be susidūrimų su policija; bet tai įvykdavo jau gatvėse, studentams išėjus iš rūmų demonstruoti".

Br. Raila savo atsiminimuose pamini, jog vienas policijos pareigūnas kartą buvo užėjęs į universitetą tvarkos padaryti. Bet tam liūdnei baigėsi — studentai išėmė iš rankų policijos uniformą ir jį išmetė į gatvę. Aš atsimenu, jog universitetan įžengė ne vienas policijos pareigūnas, bet į universitetą atvy-

ko visos policijos rezervo būrys. O tai jau buvo tikras autonomijos sulaužymas.

Tai buvo 1934 metais, kai studentai žaizdrininkai buvo surengę gegužės pirmosios paminėjimo susirinkimą — mitingą. Vienas studentas, dabar gyvenantis Kanadoje, telefonu pranešė vėlyvą reikalų ministeriui, jog universitete vyksta gegužės pirmos dienos mitingas, į kurį eja atėjusių ir šiaip miesto žmonių, ne studentų. Mitingas buvo vienoje teisų fakulteto auditorijoje.

Vėlyvą reik. ministeris paliepė policijai mitingą uždaryti. Prie universiteto pirmųjų rūmų atvyko policijos rezervo būrys. Jį pasitiko tas pats studentas, kuris skambino telefonu vėlyvą reikalų ministeriui, ir dalį rezervo įvedė į universiteto namą. Parodė, kurioje auditorijoje mitingas laikomas. Šitaip policija universitetan įžengė nei rektorius nei prorektorius neatsiklaususi.

Policija paliepė mitingą nutraukti. Įsakė susirinkusiems iš auditorijos po vieną išeiti, bet prieš išleidžiant kiekvienas turėjo parodyti studijų knygelę ar studento asmens liudijimą. Kas tokių dokumentų neturėjo, buvo auditorijoje sulauktytas ir daugiau klausinėjamas. Keli asmens policijos buvo išsivežti.

Po šio įvykio prabilo studentai varpininkai, jie išleido memorandumą. Varpininkų pirmininku tada buvo Juozas Vaišnoras, pirmojoje okupacijos buvęs bolševikinės vyriausybės finansų komisaru. Valdyboje buvo, be kitų, ir Marijonas Gregoravskas, pirmame bolševikmetyje patapęs prekybos komisaru. Varpininkai savo memorandumu papeikė žaizdrininkus, kam jie į mitingą įsileido ir ne studentų, bet labai smerkė studentų bendradarbiavimą su policija ir griežtai protestavo prieš universiteto autonomijos laužymą.

Įvyko nemaloni klaida. Varpininkai supainiojo asmenis ir pavardes, pakaltindami visai netą, kas su policija bendradarbiavo. Dienraščiuose vyko vienos diskusijos dėl autonomijos sulaužymo ir dėl nevykusio varpininkų memorandumo. Apie šį įvykį yra buvę ir Naujienose rašyta. Okupuotoje Lietuvoje uoliai praėjus faktus renkas Juozas Jurginis vienoje savo studijoje irgi rašo apie šį universiteto autonomijos sulaužymą. Jis dėl 1934 m. gegužės 1 d. minėjimo nuopelnus skiria ne žaizdrininkams, bet tuometiniam kompartijos pogrindžiui.

Na, ir komunistiniu žodynu jis kerta anų metų valdžiai, dėl policijos universitetan įvedimo, dėl autonomijos sulaužymo.

Studentų vandalizmas

Taigi, jei Antanas Kučys rašytų, jog jo studentavimo laikais nebuvo sulaužyta universiteto autonomija, tai jis būtų buvęs teisingas, bet kai užsišoko kalbėti plačiau, jis suklumpo nežinojime. Panašus A. K. yra kalbėdamas ir apie studentų vandalizmą. Jis vėl bendrai apžvelgia studentų mitingus, tur būt jų nedaug matęs, ir neteisingai rėžia:

"Prisimenant Nepriklausomos Lietuvos studentų protesto mitingus, demonstracijas gatvėse ir susidūrimus su policija, tenka visa tai griežtai skirti nuo to, kas dabar vysta laisvuose Vakarų kraštuose. Nepriklausomos Lietuvos studentų tarpe nei komunistai, nei anarchistai jokios įtakos neturėjo. Lietuvos studentų maištavimai pasireiškėdavo tik

dėl patriotinių motyvų. Nebūdavo juose ir jokių vandalizmo žymių".

Studentų protesto mitinguose ar eisenose vandalizmo, priešingai kaip A. K. rašo, yra buvę nemažai. Universiteto knygos 626 puslapyje, Prano Čepėno straipsnyje, pasakojama, kaip buvo užpultas aušrininkų pasikaitininkas Vl. Karosas, kaip priešininkų buvo sudaužyta ir išmesta Studentų Socialistų Draugijos vitrina (stiklinė durim draugijos skelbimų dėžė).

Kai 1931 m. rudenį įstoja universitetan, per kelerius metus studentiškojo vandalizmo mačiau ne kartą. Labai gerai atsimenu išgąstingą momentą. Su kompozitorium Jonu Švedu vakarojavo savo kambaryje, kurį turėjo išnuomavę Donselicio gatvėje priešais lenkų banką. Tik staiga pasigirdo didžiausias žmonių riksmas ir stiklų žvangėjimas. Pamaniau, kad ir mūsų langams klius, nes ir mūsų namo savininkas buvo lenkas. Bet sturmas, išdaugęs lenkų banko langus, nusiaubė Ožekienės gatvę, kur buvo lenkų kultūros namai — redakcija ir spaustuė. Ir ten stiklai žvangėjo.

Tai buvo studentų minia, pasipylusi iš universiteto po mitingą, kurs buvo suauktas protestui prieš lietuvių persekiojimus lenkų valdomame Vilniaus krašte. Anais laikais "Molotovo kokteiliai" buvo nežinomi. Dabar "laisvų Vakarų" studentijos apšiai demonstracijose vartojamos ir bonkos, kaip sviediniai, bet Lietuvoje anais laikais bonkos buvo vertingas dalykas ir jos nesimėtė, kaip dabar "laisvuose Vakaruose". Tačiau plytelių, akmenų ar pagalių maištaujantiems studentams, bent mano studentavimo laikais, netrūko. Ne tik oficialios lenkų įstaigos būdavo apdaužomos, bet demonstruoją studentai išdaugydavo ir privačios lenko Perkovskio kavinės langus. Juk tai vandalizmas, nežiūrint, kad tai buvo daroma iš patriotizmo, reiškiant neapykantą lenkams.

Universiteto knyga būtų buvusi rimtesnė ir naudingesnė, jei asmeniniai atsiminimai būtų buvę rimtai persijoti ir jei būtų laikytasi kurios nors sistemos ar plano juos dedant.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBŲ ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICŲULIS

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
Two Year Maturity

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
One Year Maturity

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

5 1/4% PER ANNUM
SHORT TERM
3 OR 6 MONTH TERM
Minimum \$1,000

CHICAGO TAUPYMO IR SKOLINIMO bendrovė dėl bet kokių jūsų namo pagerinimų duoda paskolas nuo \$500.00 ir daugiau finansinėmis sąlygomis. O gal jums yra reikalingi pinigai dėl kitokių reikalų? Ar jei neturite nuosavo namo ir jums nusibodo mokėti aukštas nuomas, įsigykite nuosavus namus.

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY PAID QUARTERLY

Bet kokiais finansiniais reikalais kreipkitės į:

Chicago Savings and Loan Assn.

Philomena D. Pakel, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL.: GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persijuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbų. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS.

Taupyimo Indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

VERČIA RUSUS GRĄZINTI LIETUVIAMS PILIEČINES TEISES

Rusai sutrumpė žodžio, spaudos ir sąžinės laisvę
visoje okupuotoje Lietuvoje

Vakar, rugpjūčio 15 dieną, pradėjome pirmame puslapyje spausdinti Amerikos Lietuvių Tarybos paruoštą memorandumą JAV respublikų partijų platformos komitetui, Floridai buvo nusikridęs Alto pirmininkas Dr. Kazys Bobelis ir įteikė posėdžiaujančiam komitetui Amerikos lietuvių pageidavimus.

Alto memorandumas reikalauja, kad respublikų partijos platformoje būtų įrašytas paverptos Lietuvos laisvės klausimas. Afrikos tautoms ir tautėms leista savarankiškai tvarkyti visus savo reikalus, o lietuviams atimtos pačios pagrindinės žmogaus teisės. Lietuviai neturi sąžinės laisvės, okupantas neleidžia jiems tvarkyti savo tikėjimo reikalų. Okupantas suvaržė spaudos ir žodžio laisvę, jis neleidžia lietuviams laisvai išvažiuoti ir įvažiuoti į savo kraštą. Siunčiami siuntiniais jis užkrauna pasakiškai didelius muitus.

Kad galėtų geriau suprasti lietuvių nuotaikas, sovietų premjeras Kaune nutarė užėti ir į Čiurlionio galeriją. Jam išaiškino, kad Čiurlionis ne tik tapytė, bet ir muzikė kūrinius kūrė. Premjeris buvo parodyti ir interpretuoti Palangoje piešti Čiurlionio darbai, o vėliau Druskininkuose piešta „Žvaigždžių sonata“. Kosyginas taip pat buvo Palangoje. Jam švietė tati saulė, kuri švietė ir Čiurlioniui. Kosyginas šildėsi tame pačiame Palangos smėlyje, kuriame šildėsi ir Čiurlionis. Bet Palanga įtaigojo Čiurlionį piešti „Jūros“, „Vasaros“ ir „Žalčio“ sonatas, tuo tarpu Kosyginas visą laiką dairėsi, kad jūros žaltys jo neįgeltų. Čiurlioniui rūpėjo atgaivinti Lietuvos praeitį, drobėn išrašyti pačius seniausius lietuvių mitus, o Kosyginui rūpėjo Lietuvos praeitį griauti, kad lietuvių mažiau būtų atsparūs rusinimui.

Kosyginą turėjo paveikti Čiurlionio „Karalių pasaka“ ir „Zodiako ženklai“. Šie paveiksai sovietų premjerui dar labiau nepatiko, kai patyrė, kad jie tapyti caro okupacijos metais, kai Lietuva buvo prispausta, ir kai Čiurlionis stengėsi priminti savo tautiečiams galingą Lietuvos praeitį ir krašto gyventojų pastangas siekti laisvės. Tos pačios problemos kankino Rusijos carą, kurios šiandien kelia nerimą šių dienų sovietų imperijos valdovams. Čiurlionio galerijoje Kosyginas turėjo progos arčiau pažinti lietuvių nerimo priežastis.

Bevažiūjant iš Kauno į Vilnių, Kosyginui buvo parodyti Elektrėnai, o vėliau ir Lazdynuose pradėti statyti gyvenamieji namai. Vilniuje jis jau nejo į meno muziejus, nesiteiravo apie Lietuvos praeitį, bet pasuko pas Vilniuje esančius karo vadus ir policijos viršininkus. Jis dar nuryko prie N. Tomskio statyto Lenino paminklo ir padėjo vainiką.

Visą inspekcijos metą apie Kosyginą sukinėjosi, be didoko būrio čekistų, partijos pirmasis sekretorius Antanas Sniečkus ir „tarybinės“ Lietuvos to paties Kosyginos primestas Jozefas Maniūšis. Jiedu visą laiką tupėjo apie sovietų premjerą, jam aiškino krašto gyventojų nuotaikas ir tikrino, kad lietuvių bus Maskvai ištikimi. Bet Kosyginas turi žinoti, kad Sniečkus su Maniūšiu tikrai rusų tankais lietuviams buvo primesti. Jis, be abejo, tai žino. Tą tiesą žino ir lietuvių. Žino ne tik vyresnieji, bet labai gerai žino ir jaunimas, gimęs ir augęs sovietų okupacijoje.

Kosyginas žino, kad Sniečkus su Maniūšiu gali valdyti lietuvių, kol rusų čekistai ir sovietų tankai stovi jų užnugarėje. Lietuvos gyventojų nuotaikos rūpi Sovietų Sąjungos valdovams, todėl Kosyginas jas tikrina.

Alta reikalauja, kad tie muitai būtų panaikinti.

Republikų platformos komitetui įteikto memorandumo tase šitai atrodo:

At present the only news from the outside world to reach Lithuania is by means of the Voice of America. The platform would do well to stress the importance of continuing and even expanding the Voice of America broadcasts.

The USSR wants trade agreements with the United States, and is desirous of obtaining goods — particularly grain — on a credit basis. In exchange for this privilege the United States Government should, in return, do whatever is possible to reduce the exorbitant custom duty imposed on parcels sent to Lithuania. Such shipments, for the most part, are packages of clothing, materials and various other goods sent to relatives friends in Lithuania who asked for them.

Basic human rights of the people in Lithuania: freedom of religion, travel, press, and other rights accorded the people in the free world, should be granted to the people of Lithuania. A striking example of the Lithuanian people's cry was the petition, signed by 17,000 daring Lithuanians, presented to Moscow and to the United Nations, pleading for a halt to the cruel persecution of the church, clergy and the faithful by the Soviet occupants. The United States should take a strong stand in requiring the USSR to stop the persecution of religion and to grant basic human rights to the people living under Soviet rule.

At the forthcoming Security Conference in Europe, the United States should insist that the legal representatives of the independent Baltic States be included in the Conference talks.

In the present and future discussions on ecology between the United States and the USSR, it should be brought out that since the industrialization of captive Lithuania by the Soviet occupants, the rivers, lakes and waterways of Lithuania have been and are being polluted and the forests decimated, which has seriously affected Lithuania's natural resources and fish and wild life. The United States should require that the Soviets stop this pollution and destruction in the Baltic States.

The Republican Party would do well to call to the attention of the people of the United States and the free world that

KAS TAS KREMLIUS?

Kremlius dažnai minimas spaudoje, bet aną savaitę jo buvo pilni laikraščiai puslapiai, nes Kremliuj pirmą kartą istorijoj kelias dienas gyveno JAV -bių prezidentas ir derėjosi su Sovietų Sąjungos vadais svarbiais viso pasaulio reikalais.

O kas tas Kremlius iš tikrųjų yra? Tai dabar didžiulio Maskvos miesto mažą dalelę toje vietoje, kurioje prieš 900 metų tebuvo tik jo pradžia.

Žodis „Kremli“ lietuviškai reiškia tvirtovę. Tai ir buvo Maskvos kunigaikščių būstinė, taip įrengta, kad galėtų būti lengviau ginama nuo priešių. Todėl visų pirma ji buvo apsupta pradžioj medine, o vėliau raudonų plytų siena, kurioje yra 6 vartai. Kremlius yra trikampio formos, vienas šonas eina pagal Maskvos upę. Viduje Kremliaus pilna senų carų rūmų, kurie dabar naudojami administracijos įstaigoms, ir cerkvių, paverstų muziejais. Kremliuje yra ir prezidento Podgorno, ir ministro pirmininko Kosyginos įstaigos. Čia posėdžiauja ir Sovietų Sąjungos parlamentas. Bet komunistų partijos būstinė ir jos vado Brežnevo įstaiga yra už Kremliaus ribų.

Kremliuje yra daug brangių istorinių dalykų, ten yra 193 tonų varpas, nulietas 1733 m. despite the long years of Soviet occupation and oppression, the Lithuanian people, of all ages and walks of life, aspire to regain their total freedom and independence. Recent displays of this unquenchable spirit of freedom were the self-immolation of three young students to call attention to their yearning for liberty and the subsequent student demonstrations, quelled by Soviet militia and followed by arrests and imprisonment, and seaman Simas Kudirka's brave statement even as he was being sentenced for trying to flee to freedom, that Lithuania must be free. The Republican Party should include in its platform a statement that continued United States efforts be directed to help Lithuania and the other Baltic States to regain their freedom and independence. The support should be the continuous non-recognition of the Soviet occupation of Lithuania, and the unfaltering recognition of the lawful representatives of the independent Baltic States.

Respectfully submitted,
Dr. Kazys Bobelis
President

LAISVAS ŽODIS

Laisvas žodis gali būti labai nuostolingas, ypač kai oponentas žymiai stambesnis ir stipresnis už tave...

Dr. Antanas J. Gusenas, spausdinamų atsiminimų autorius

NOVOS PAKRANTĖS

DR. ANTANAS J. GUSENAS

2

Nova vandeninga todėl, kad į ją įteka visa eilė upelių. Iš kairės į Novą įteka Poškupis, Šilupė, Vinksnupis, Ezerėlis, Tamošupis, Sparvinupis ir upelis Nopaitis. Visi Novos intakai yra lietuviški. Nežinau, iš kur atsirado Tamošupis. Matyt, kad koks nors Tamošius buvo įsigijęs žemę Tamošupio srityje. Nuo jo vardo, greičiausiai, atsirado ir upelio toks pavadinimas.

Is dešinės pusės į Novą įteka Karčiupis, Burliokupis, Beržupis, Setvyga, Elksnupė, Rugupis, Mockupis ir Penta. Kiekvienas upeliukas mano laikais buvo apsidintas sodybomis ir gražiausiais vaismedžiais.

Visus šiuos upelius gana gerai pažinau. Mano buvo pažįstami ir Novos slėnyje išmėtyti lietuvių ūkininkai. Vienus pažinau sutikęs laukuose, o daugumą mačiau Griškabūdėje, šakiuose, Pilviškiuose ir kituose šios derlingos žemės miesteliuose.

Nebuvau Panovalyje, nepasiekiau pačių Novos deltos šaknų, bet pačiame Novos viduryje man buvo pažįstamas kiekvienas didesnis kaimelis. Žiemą čiuoždavau Novos ledų paciūžomis, o vasarą maudydavau gilesnėse Novos vietose.

Elksnupis eidavo per mano tėvų laukus. Mūsų žemėje jis išsišakodavo. Pradžioje šis upeliukas plysdavo pusiau, dalindamas savo vandenį į dvi dalis. O vėliau, kai jau priartėdavo prie pačios Novos, tai Elksnupio delta žymiai praplisdavo. Kiekviena šio upelio šaka dar kartą supleišdavo, kad lengviau galėtų suleisti savo vandenį į Novą.

Tai, žinoma, vykdavo tikrai pavasari. Vasaros metu, ypatingai pasibaigus rugpjūčiui, Elksnupis be-

veik išdžiūdavo. Galima buvo matyti, kur skildavo pati svarbiausioji vaga, bet jau arčiau prie pačios Novos upelių takų veik nesimatė. Jeigu kas ir būdavo, tai galvijai braidydami pagal vandenį, tuos takus sutrypdavo ir su žeme sulygindavo.

Esu žanavykas, nes gyvenau kitoje Novos pusėje, už Novos. Lietuviai turėtų mus vadinti užnovečiais, nes esame įsikūrę kitoje Novos pusėje, bet mūsų kalba, nesilaikydama kalbos taisyklių, pasiduodama laikinomis ir primestomis įtakomis, mus pavadinę žanavikais, kitoje Novos pusėje gyvenančiais žmonėmis. Taip vadinami šakių, Pilviškių ir Naumiesčio gyventojai.

NOVOS APYLINKĖS

Jau minėjau, kad į šiaurę nuo mūsų laukų buvo Vidugiriai ir Smilgiai. Dar toliau stovėjo Kėkštai su Pakėkštais ar Pakėkštupiais, o truputį toliau į šiaurę stovėjo Serbentynė. Taip ji vadinosi ne todėl, kad ten įvairūs serbentai augo, bet todėl, kad iš ten buvo kitusi Serbentų giminė.

Į pietus nuo Bliuviškių gulėjo Sparviniai. Ten teko Sparvinupis, o ant upelio krantų stovėjo tokio paties vardo kaimas. Pavažiavus toliau į pietus ir truputį į rytus, stovėjo Barzdai, davusieji keliš gerus lietuvių, pagarsėjusių ne vien mano laikais, bet ir nepriklausomos Lietuvos laikais.

Mūsų kaimynystėje, bet truputį į pietus nuo Bliuviškių, stovėjo Rygiškių kaimas, apaugęs turtingais ir pavyzdiniais tvarkomais ūkiais. Kiek į pietus nuo Rygiškių stovėjo Kermuskalnės. Tarp Rygiškių ir Barzdų stovėjo Merghudis, į šiaurę nuo šio kaimo stovėjo Parogupiai. Į rytus vedantis kelias ejo pro Patašynę į Višakio Rūdą.

Mano buvo išvaikščioti ir aplankyti į pietus nuo Bliuviškių esančią Birštonai, Auksučiai, Didvydžiai,

Skarbudis, Žasniai, Savalkai ir Nenupė. Į pietvakarius stovėjo Budelė, Šilgaliai, Talakinė, Uzari, Pušinė ir kiti kaimai.

Šiaurėje buvo mano jau minėti Paluobiai, Varnišė, Ozkiniai, Pentviršiai, Diršiai, Plegai, Pėdymai, Lukšiai, Kirmėlupis, Bažnytigiris, Margiai ir visa eilė kitų kaimų, kurie man šiandien jau visai užsimiršo.

Tuose kaimuose buvo mūsų giminių. Vieni buvo artimesni, kiti tolimesni, bet ties giminių sąvokomis. Buvo ir kaimų. Veik visi buvo geri žmonės.

Daugumas prižiūrėjo savo žemę, augino galvijus, tvarkė namus, gražiai gyveno ir augino šėmąs. Turtingesnieji ir apsturesnieji leido vaikų iš mokyklų. Novos ūkininkai jau suprato, kad vaikus reikia leisti į mokyklą.

Bliuviškiai buvo abiejose Novos pusėse. Priešinėje pusėje buvo Beržininko didelis ir geras ūkis. Toliau į rytus ejo Tumasos ūkis, o dar toliau žemė priklausė Kromui. Jis turėjo didelį žemės sklypą, o ant jo žemės stovėjo — olandėris, olandų stiliaus beuodgės malūnas.

Kromo žemėje per Novą ejo tiltas. Tiltas vedė tiesiai į Pilviškius. Beveik visą tiltą kelias plyšo į dvi šakas. Vienas ejo į Paluobių girias ir balas. Jis vedė į Plegos Gustainius. Šie Gustainiai nebuvo mūsų giminių.

Kitas kelias vedė tiesiai į Griškabūdį. Žemės sklypas, einas į vakarus nuo Kromo laukų, priklausė Bežonui. Tai buvo stambus ūkininkas, turėjo didelį plotą derlingos žemės. Jo laukuose stovėjo Bliuviškių rasti. Per jo laukus ejo Elksnupis. Bežono laukuose per Elksnupį buvo pastatytas tiltas.

Dar toliau į vakarus buvo Freinumerio ūkis. Elksnupis iš Bežono žemės įsiveržė į Freinumerio ūkį, ji perkirto ir ejo į mūsų ūkį. Gustainių ūkyje jis pasisuko į pietus ir skilo. Viena Elksnupio šaka Gustainių

ūkiu pasiekė Novą, o kita šaka įsiveržė į Totoriaus ūkį. Totoriaus ūkyje antroji Elksnupio šaka taip pat pasuko į pietus ir pasiekė Novą.

Visi grėta esant ūkininką vadinomė Totortūn, bet tikra jo pavardė buvo Totoraitis. Kitaip saktant, mūsų kaimynas buvo totoriaus sūnus, ne pats totorius. Jeigu kada Savalkijoje buvo totorių, tai ir mūsų kaimynas galėjo juo būti. Visi žinome, kad karalius Vytautas atvežė į Lietuvą didoką skaičių totorių karių ir apgyvendino juos geroje žemėje. Laikui bėgant tie totoriai sūltėtuvojo, o jų vaikai tapo Totoraičiais, o ne Totorais.

Bliuviškiuose šiaurinis mūsų kaimynas buvo Totoraitis. Jis turėjo didelį ūkį, mažesnę negu mūsų. Jo žemė buvo gera, ūkis buvo tvarkingas. Niekas kitas jam nerūpėjo, kaip šeima ir ūkis. Tais laikais lietuvių jau rūpinosi kova prieš caro valdžią. Žmonės buvo nepatenkinti japonų karu, kaskart vis įkyresniais caro žandarais. Keli ūkininkai susizavėjo tomis laisvės ir nepriklausomybės nuotaikomis, bet šiauriniai kaimynai tomis mintimis nesidomėjo. Kas susizavėjo, tas ir nukentėjo, o kas nesidomėjo tai tarpo ir turtėjo.

Mūsų kaimynai Totoraičiai turėjo šeimą. Sūnų Joną jie nutarė leisti į mokyklą. Jis pasimokino ir išėjo į kunigus... Jam patiko marijonai. Tuo metu Marijampolėje dar buvo gyvas marijonų generolas Česna. Kiti marijonai jau buvo išnykę, bet baltasis generolas Česna laikėsi ilgai. Jis, matyt, ir Joną Totoraitį bus patraukęs į marijonus.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2559 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 3-3229
Resid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligitonų pagal susitarimą.
Jei neatšiliepiama skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį, ofisą uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir sekmadienį, tiksliai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiliepiama,
skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIŪNAITĖ
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670.
Neatšiliepus — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį
ir penktadienį nuo 3 iki 7 val. popiet. Ketvirtadienį ir sekmadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KAI BŲ LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį, 2-4 ir 8-3 val. vak. Sekmadieniais
ir trečiadieniais uždaryta.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Resid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirma ligitonų pagal susitarimą. Jei neatšiliepiama,
skambinti telefonu HE 4-2123. Jei neatšiliepiama,
skambinti telefonu GI 8-6195.

P. SILEIKIS, D. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezės, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kėlimams (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Sekmadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE" — TURĖ GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

SAULĖGRAŽA

Kai Saulės dukterys išsimaudo
džiūsius sulipo eldijon ir nu-
plaukė toli į jūrą. Jaunylė
staiga apsižiūrėjo, kad krante
ant ažuolo šakos paliko auksinį
savo vainikėlį. O be jo būg-
tu pasirodė motinai, todėl
ėmė prašyti seserį irtis atgal.
Bet vyresniosios sesės sakėsi
tiek pavargusios, jog nieko
daugiau nenorinčios, tik grei-
čiau kristi lovon, o jeigu jau-
nylė tokia užuomarsa, tegul
plaukia pati viena krantan ir
laukia ligi ryto, kol jos vėl at-
siirsiančios pasipliuškent.

Jaunylė grįžo pakrantėn,
bet — o vargė — ant ažuolo
šakos vainiko neberado. Po
ažuolo stovėjo gražus jauni-
kaitis, juodais plaukais ir mė-
lynom akim. Jis ištiesė stiprias
rankas, apkabino Saulės duk-
relę ir ištare žodžius, kurie
rodė saldus, lyg auksinių bi-
čių medus.

— Lik pas mane amžinai,
mes mylėsime vienas kitą ir
niekada nesiskirsime, — kuž-
dėjo Žemės sūnus, karštai bu-
čiuodamas ir glamonėdamas
Saulės dukrą.

— Kaip gi aš pasiliksiu Že-
mės būste? Naktys čia tamsios
ir šaltos, o mano motina turi

aukso pilį, kur palubėj spindi
deimanto žvaigždžių žibintai,
kur dienos bėga verpiant auk-
so gijas, o vakarai — mądan-
tis jūroje. Per šventes mes šo-
kam su mėnulio sūnumis ir va-
žinėjamės sidabriniais žirgais.
O kokį gyvenimą tu man paža-
di čia Žemės karalijoje? — pa-
klause Saulės dukra.

— Gaivius rytus, kai rasa
maloniai vilgo kojas, paukščių
giesmės ir medžių ošimą. Ga-
liu tau pažadėti pilnas darbo
dienes ir saldų vakaro nuovar-
gį. O naktimis tavę šildys ma-
no rankos ir lūpos, — atsakė
Žemės sūnus.

— Tad parodyk man žemės
burtus ir tada aš pasirinksiu,
ar likti su tavim, ar grįžti na-
mo, — tarė Saulės dukra.

Žemės sūnus nusivedė ją
prie upės, kur žydėjo ievos ir
čiulbėjo lakštingalos.

— Ar esi kada girdėjęs tokią
gražią giesmę? — paklausė Že-
mės sūnus.

— Ne, nesu, — prisipažino
Saulės dukrė.

— O ar girdėjai, kaip gurg-
ena upė, tekėdama į jūrą? Ar
švaigai kada nuo ievų kvapo?
Ir ar žinai, kas yra meilė?

— Tu esi mano meilė, — at-
sako su tavim, — pasizadėjo
Saulės dukrė, ir Žemės sūnus
nusivedė ją kėlėn, kur ji iš-
vydo ant sienos pakabintą sa-
vo vainikėlį.

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI
IR SENIAUSIEMS
NAMAMS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
R. ŠERŪNAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

MOVING
Apdrausite perkraustymą
ir įveikite atstumą
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 11-12 val. ryto.
— Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonas: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

- Sek pasaka, mamytė,
Aplė senus laikus,
Kai ativarai ir laumės
Skrąjojo po laukus...
- S. Petersenienė
- Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ir
kryžstaiviai. Naujienose galima gauti šiu perliu ir žemėdūgų mūsų maži-
eiams bei jaunimui:
1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 8 pasakos ir DVY-
NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai illu-
struotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
 2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIESELIS, pasaka
mažiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gra-
nus leidinys. \$1.50.
 3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakymėliais vaikams. Dail. V. Siman-
kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
 4. Stasė Vanagaitė - Petersenienė, LAUME DAUME. 17 eilėraščių, kaip
pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys,
didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64
psl., kaina 5 dol.
 5. Meironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
 6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų sąj. geros premii-
uota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail.
V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.
 7. Juozas Švaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakymėliai, kaip pasakos
vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės.
Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
 8. Jonas Veleičis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai
Eilutiu padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemai
šiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.
- Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažena yra daug lengviau juos
įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuo-
tų vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auk-
ėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

ANA SAKSĖ
šoka, nebesilinksmina su Mė-
nulio sūnumis, nebesiirto su
sesutėmis laivelio po jūrą. Žag-
rės nuvarginti Žemės sūnaus
arkliai vos bepaveikla kojas, o
jis pats, darbo nukamuotas,
nebesako jai nė vieno meilaus
žodžio.

— Atnešk man ievos žiedų iš
paupio, — kartą paprašė Saulės
dukė.

— Ievos juk nežydi amžinai,
— Žemės sūnus irzliai atkiarto.
— Veskis mane pasiklausti
lakštingalos.

— Lakštingalos amžinai ne-
čiulba.

— Tu taip seniai mane bebu-
ciavai. Argi ir meilė neamži-
na? — prikišo Saulės dukra.

— Ir meilė neamžina.

— Tad kas gi čia amžina?
— Amžinas yra darbas, —
atsakė Žemės sūnus ir pasiė-
męs dalgę išėjo į lauką.

Saulės dukrė vėl liko viena.
Ją apėmė toks tėviškos ilgesys,
kad, pamiršusi savo išdidumą,
atsigręžė į Saulę ir ėmė mal-
dauti:

— Motule, brangioji motule,
išklausyk mane! Nebetveriu,
kaip pasiilgau gimtinės. Man
sapunojasi vaikystės takai, aš
girdžiu savo seselių ratelių
dūžgimą. Kai vakarais nuo jū-
ros atsklinda irklų pleksėjimas,
aš žinau, kad tai mano
sesės plaukia maudytis. Klau-
saus jį dainų, kurias pati jau
pamiršau. Motule, mieloji
motule, atleisk ir priimk atgal
pasave!

Saulė tylėjo.

— Mama, motule, argi ne-
matai, kokia nelaiminga sve-
tur tavo dukrelė? Vadink ma-
ne atgal, jei nebeprispažįsti ma-
nės savo dukteriai, aš būsiu
tavo tarnaitė. Ryta vakarą aš
purenysiu tavo debesų patalus,
blizginsiu tavo pilies langus,
šluostysiu dulkes iš po seserų
ratelių ir būsiu laiminga, kad
tik galėsiu tėviškėje gyventi.

— Per ilgai tu užsibuvai
svetur, tiek ilgai, kad tavo ko-
jos ten jauگو lyg šaknys. Ne-
bevaliosiu tau padėti, — atsa-
kė Saulė ir uždegė akis baltu
debesies rankšluosčiu. Dukrai
ant rankų pabiro kristojų laše-
liai — motinos ašaros.

Saulės dukra norėjo pajū-
dinti kojas, bet Žemė iš tiesų
tvirtai jas laikė. Taip ji ir li-
ko Žemėje ir virto gele, kuri
ilgėdamasi gimtinės, vis grėžia
galvą į Saulę. Todėl ją žmonės
ir vadina saulėgrąža. E. L.

Policininkas priverstas apleisti tarnybą

LEESBURG, Floridoje, poli-
cijos valdininkas A. C. Gott-
wald buvo priverstas apleisti
tarnybą. Atleidimo priežastis
tokia: Jo žmonelė Titusville,
Fla. miestelyje vienoje užėjo-
gės nuoga šokdavo. Policijai are-
štuojant nuogą moterį, pasi-
rodė, kad ir jos vyrelis, polici-
jos valdininkas A. C. Gottwald,
gėrėjosi šokančia nuoga žmona.

Tiesą sako

Tūlas pasirašęs Kataliku iš-
kelia Lietuvos katalikų žygį,
kad priešpaudoj gyvendami ir
bolševikų ochrankos persekio-
jami drįso parašyti protesto at-
sišaukimą į pasaulį ir surinkti
net 17,000 parašų, bet smerkia
išėjusių katalikų, kurie ne iš
tolo tokio patriotiškumo nepa-
rodė ir dėl lietuviybės iš lietu-
viškų katalikiškų bažnyčių iš-
ėjimo neprotestuoja.

Katalikas rašo:
Išėjimoje padėtis yra tokia,
kad lietuvių išėjimų aukomis
Romoje pastatyta Vilniaus Au-
šros Vartų koplyčia, kuri visiškai
neprimena lietuviškumo, o
išėjimų pastatytos katalikų baž-
nyčios, ypatingai Jungtinės A-
merikos Valstybės, daugumoje,
panaikino lietuviškus papro-
čius ir lietuvių kalbą. Pasaulio
lietuvių sostinėje Chicagoje.
Pirmąją Komuniją priiman-
ties vaikams neleidžiama
bažnyčioje lietuviškai melstis.
Ar nereikėtų ir išėjimoje pa-

"Nepalik mane — vienybėje galybė", rodo, sako ši skulptūra, stovinti
Maywood, N. J. vienu namų kieme.

rašus rinkti ir protestuoti dėl
lietuviybės naikavimo išėjimo
lietuvių bažnyčiose. Katalikas
A. L. B.

KOMPUTERIŲ KURSAS SUAUGUSIEMS DETROITE

Wayne valstybinis universi-
tetas Detroite turi suaugusiems
vakarinius kursus, kurie pade-
da detroitiečiams pramokti
naujos specialybės. Ši semestrą,
kuris prasideda rugsėjo mėn.
11 d. ir tęsiasi 12 savaitių, syki
į savaitę, General Motors Cor-
poration vyresnysis analitinis
inžinierius Vitalis J. Šeputa
dėstys kompiuterių kursą. Jo
darbo telefonas 575-6132. Kvie-
čiame lietuvius pasinaudoti
puikia proga išmokyti dirbti su
kompiuteriais.

Saulius Šimoliūnas.

LAIKRODIS SU PAUKŠČIU

Pas veterinarijų atsineša žmo-
gus laikrodį ir prašo pataisyti.
Veterinorius šypsodamasis ban-
do jam paaiškinti:

— Atsiprašau, tamsta, aš esu
ne laikrodininkas, o veterinorius
— gyda gyvulius, paukščius.

— Tai aš tikrai pataikiau, —
nuddžianga žmogutis. — Tas laik-
rodis su gegute. Pats laikrodis
ir eina ir kę, bet gegutė neku-
kuoja. Ar tamsta neduotum
kokių lašų, kad ji atgautų bal-
są.

MOKSLINIS KLAUSIMAS

— Ar tiesa, mamytė, kad Ado-
mas ir Ieva rojuje tikrai neturė-
jo drabužių? — klausia moki-
nukas savo motina.

— Aš gi tau ne kartą sakiau!
Ne, neturėjo.

— O ar rojuje buvo jau visi
gyvuliai, paukščiai ir vabzdžiai?
— Žinoma, buvo. Visi buvo.

— Tai kur tada gyveno dra-
bužių kandys, kai drabužių ne-
buvo,

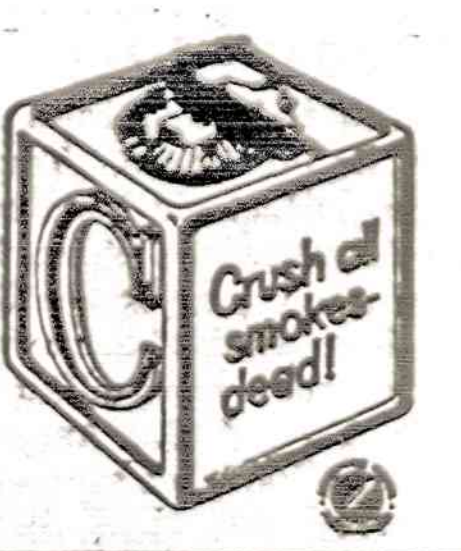
Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Joniškėčių Labdarybės ir Kul-
tūros klubo paskutinis piknikas įvyks
sekmadienį, rugpjūčio 20 dieną
1:00 val. popiet. Hollywood svetainė-
je, 2417 W. 43rd St. Nariai malonė-
ti atsilankyti aptarti klubo reikalus,
kurį yra daug.

Rozė Didžiagalvėnė, rašt.

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pa-
šalpos klubo mėnesinis susirinkimas
įvyks sekmadienį, rugpjūčio 20 dieną
12:00 val. Bus skanių šiltų valgių, šaltų gėrimų
ir gražių dovanų. Sokiams gros Jur-
gio Joniko orkestras. Kviečiame na-
riai ir svečiai atsilankyti ir kartu su
žagariečiais pasilinksinti tyrame
ore. Kviečia

Rengimo Komisija ir Valdyba

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJENAS"

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoms
gražiausios gėlės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninėms
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5325 So. Harlem Ave. — 534-1238

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽNOMIS VERTĖMIS
REpublic 7-3606 REpublic 7-9691

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių Direktorai:
DOVYDAS F. GAIDAS — GERAIDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1134-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginea 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI
GARSINKITĖS NAUJENOSE
5 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, AUGUST 17, 1972

ARCHITEKTŪRINIS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Inžinieriai, G. dabartinės salės, pvz., ir Architektų Sąjunga S. m. kaip Sv. Kazimiero, Tautinių balandžio mėn. paskelbė Architektūrinį konkursą Los Angeles Lietuvių kolo- nių tikrai yra per mažos di- namų projektams bei staty- bai. Pirmąją premiją \$750 sky- rė pati Los Angeles Lietuvių Bendruomenės Namų Valdyba o antrąją — \$300 premiją paskyrė Amerikos Liet. Inž. ir Arch. S-gos Centro Valdyba. Konkurse gali dalyvauti tik lietuviai kilmės inžinieriai ir architektai, ar kiti asmenys, nepaisant kuriam pasaulio krašte gyvenytų. Be to, yra pageidavimai, kad būtų at- kreiptas dėmesys ir į lietuviš- ko stiliaus pritaikymą.

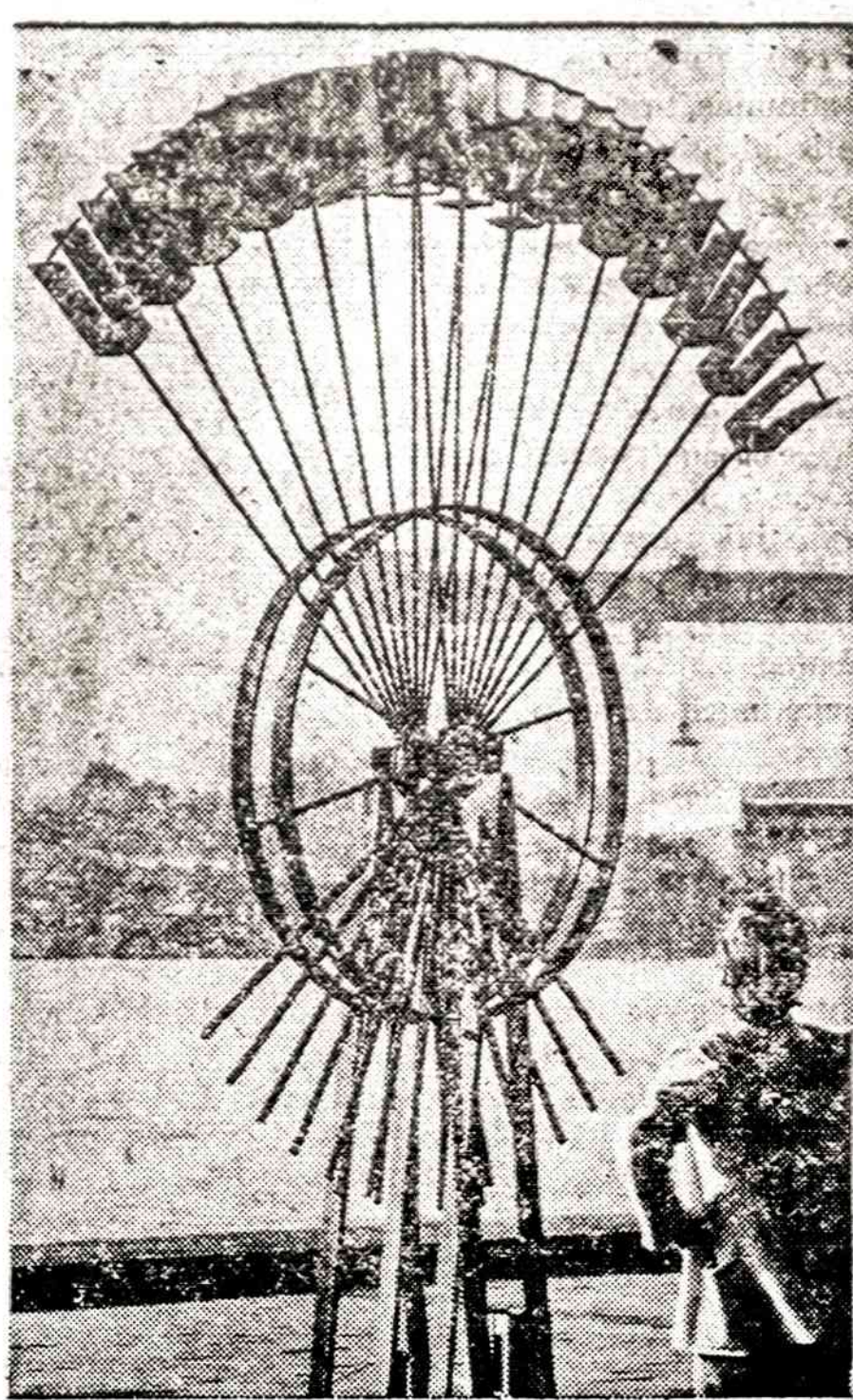
Sis puikus Los Angeles Lie- tuvių Bendruomenės Namų Valdybos sumanymas yra ver- tas visų dėmesio. Tai yra di- deliu pavyzdžiu visai lietuvių išeivijai: tiek parapijoms, mo- kykloms, tiek ir kitoms orga- nizacijoms, planuojančioms sta- tyti namus ir kultūrinius ce- lrus.

Los Angeles Lietuvių Bend- ruomenės Namų valdybą su- daro pirm. Kazys Prišmantas, vicepirm. Jonas Zukas, sekr. Alfonsas Telyčėnas, ižd. Anta- nas Skirius, ypatingų reikalų vedėjas — Apolinaras Saja, ūkvedys — Juozas Mitkus. Da- bartiniai Bendruomenės namai, įsigyti 1959 m. yra jau per ma- ži vis augantį lietuvių kolo-

Tikimasi metų bėgyje jau tu- rėti naujus gražius namus su 500 vietų auditorija. Pirmame aukšte numatomi daktaro ir dantisto kabinetai, foto ir tele- vizijos studija, vaistinė ir val- gykla — restoranas.

Sio Architektūrinio Konkur- so Jury Komisijos pirmininku yra arch. Albertas Kerelis, 2615 West 71st Street, Chicago, Illi- nois, 60629. USA. Kiti Jury Komisijos nariai: architektai — Vytautas Peldas, Vytautas Germa- nas, Jonas Kova, inžinieriai — Jonas Jurkūnas, Juozas Rim- kevičius, Viktoras Jautokas, Grožvydas Lazauskas.

Konkurso taisyklės (11 pus- lapių tekstas) buvo išsiunti- nės visiems Inž. ir Arch. S- gos skyriams ir paskiriems ar- chitektams. Bendroje spaudo- bartiniai Bendruomenės namai, įsigyti 1959 m. yra jau per ma- ži vis augantį lietuvių kolo-

Olimpinė skulptūra pastatyta prie Kiolio (Vakary Vokietijoje) įlan- kos, kur bus šia vasarą Munchene vyksiančios pasaulinės olimpia- dos vandens sporto rungtynės.

vo savo narius, juos raginan- tui kuo gausiau dalyvauti šiame konkurse.

Konkurso uždarymo data yra š. m. rugsėjo 11 d. Taigi, kas dar norėtų dalyvauti kon- kurse, mielai prašomi prisidė- ti savo kūrba prie šio konkur- so pasiekimo. Be to, varžy- bose gali dalyvauti ne tik inžin- ieriai, bet ir inžinieriai, ar kiti asmenys, sugebą pasi- reikšti savo architektūrinio smul- kesnių informacijų galima gauti iš Jury Komisijos pirmi- ninko ir iš vietos Inž. ir Arch. S-gos skyrių.

Ivyksiančiame Pasaulio ir Amerikos Inž. ir Arch. S-gos Suvažiavime Washingtono š. m. spalio 7 — 9 dienomis bus paskelbti Architektūrinio Kon- kurso rezultatai ir įteiktos pre- mijos. Suprantama, kad dar- bai bus išstatyti Washingtono suvažiavime rengiamoje paro- doje ir atspausdinti Technikos Žo- džio žurnale.

Iš pasikalbėjimo su ALIAS Centro Valdybos pirm. inž. Vy- tautu Vidugiriu ir Jury Komisi- jos pirm. arch. Albertu Kere- liu paaiškėjo, kad šiuo ar- chitektūrinio konkurso jauti- mas nemažai susidomėjimas ir tikėjimas, kad konkursas bus sėkmingas. Tačiau pageidau- jama, kad kuo gausiau varžy- bose dalyvautų. Be to konkur- so laimėtojas turės pirmenybę projekto vykdymui bei prie- žiūrai, kas taip pat yra labai svarbi sąlyga. G. J. Lazauskas

CICERO

Ciceroje sergančių yra ir naujų atsiranda. Visad gerai nusiteikęs Martynas Dvilaitis ir jo žmonelė visur bėgo, visur dirbo, be to, geri ir parapijos veikėjai.

Netikėtai Martynas Dvilaitis susirgo ir išvežtas į Loretos ligoninę. Yra dr. Kauno prie- žiūroje. Visi linki jam kuo grei- čiausiai pasveikti.

Kazys Šimkus po 5 savaitių grįžo iš ligoninės. Dabar poilsiauja prie nuosavo namo kie- me ir gerisi žydinčiomis gele- mis. Kazys Šimkus yra našlys, tai jau "kūmūtės" pasakoja, kad kai kurios net jam pirštis pradėjo. Tegul būna ir taip, "kaip kas išmano, taip avis ga- no", sako lietuviškas priežodis.

Netikėtai mieli svečiai iš Ka- lifornijos — Edvardas Devel- kis su sūneliu aplankė tėvuką senąjį Develkį, seserį Florence ir jos vyrą Paulį. Porą dienų linksmai praleista.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARĖJO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BŪČIULIS

Lenkų vargai su siuntiniais

Š. m. rugpjūčio 1 d., lenkų laikraštis "Dziennik Zwiazko- wy" įsidėjo straipsnėlį, dėl siun- tinių — pakietėlių į Lenkiją. Mat, paskutiniu laiku daug siuntinių į Lenkiją nepasiekia gavėjų.

Zmonės, siunčią į Lenkiją siuntinius, susirūpino ir pradė- jo rašyti skundus, klausdami, kur jų siuntiniai pražūna?

Pasklido po visą Ameriką gandai, kad iš Amerikos siun- čiami į Lenkiją siuntiniai su rū- bais ir kitokiais dalykais, ne- vėžami į Lenkiją, bet nukrei- piami į šiaurės Vietnamą, kaip Amerikos lenkų dovana.

Laikraštis užtikrina, kad tai esą paprasti, nieko bendro ne- turį su tiesa gandai. Tikrumo- je, pasiūsti į Lenkiją siuntiniai — pakietėliai, nuvežami į Len- kiją ir sukraunami Dancigo sandėliuose.

Varšuvos biurokratų įsaky- mu, dėl įvairių priežasčių sulai- komi, todėl siuntiniai ir nepa- siekia gavėjų. Daugumoje siun- tinių neįsoduodami dėl neapmo- kėto, ar nepilnai apmokėto amerikoniškais doleriais muto. Bendrai, paskutiniu laiku siuntinių a g e n t ū r o s t u- ri daug vargo su Varšuvoje sė- dinčiais biurokratais. Ten pat dar pastebi, kad siuntinius į Lenkiją siunčia asmenys, ne- kaltintų Amerikoje esančių agentūrų, nes jos daro viską, kas yra galima, kad tik siunti- niai pasiektų gavėjus. Dėl siun- tinių neįteikimo yra kalta tik Lenkijos komunistinė valdžia ir joje vyraujanti betvarkė.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

CHICAGO.—Nepaisant mie- sto piliečių protestų ir demons- tracijų, greito trafiko šalinin- kai toliau ruošia planus vadina- mo Crosstown Expressway (greitkelio skersai miestą) sta- tybą, dėl kurios tiksliai žinoma, kad galėtų sudaryti tuš- čią vietą tokiai automobilio greito susisiekimo linijai. Ypač energingai prieš Crosstown pla- ną kovoja Cicero, kur ir lietu- viai turi svarų balsą aukšto pa- reigūno Mr. Kimbarko asmeny- je.

Chicagos meras Richard Da- ley pirmadienį užtikrino, kad miestas žada parūpinti naujas gyvenvietes, neblogesnes už dabar turimas, visiems kas dėl to pento statybos turės savo namus perleisti ir apleisti.

Mr. Daley spaudos konferen- cijoje pareiškė, nesutinkąs su transportacijos sekretoriaus John A. Volpe pasakymu, jog

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

PIPE FITTERS

Primarily inside pipe fitting, hydraulic & pneumatic troubleshooting of production, equipment. Both construction & service shop. Some welding, plumbing & steam fitting re- quired. Applicant must be fully qualified & experienced journeyman. Second shift (3 p. m. — 11 p. m.).

Apply mornings in person
Johnson & Johnson
4949 W. 65th STREET
An Equal Opportunity Employer

EXPERIENCED MECHANICS
For Mercedes Benz & Jaguar. Foreign car experience necessary.
APPLY:
CLASSIC CAR CENTER
1522 CHICAGO RD.
CHICAGO HEIGHTS, ILL.
Tel. 754-8323

PERSONAL Asmenų ieško

SAULETOJE FLORIDOJE reikalinga namų šeimininkė. Gyventi oro vėsi- namam name. Gali būti motina su vaikais. Rašyti apie save pride- dant nuotrauką: Ovner, 1521 Cesery Terrace, Jacksonville, Fla. 32211. Galima skambinti. Tel. 904-743-4722.

RENTING IN GENERAL Nuomos

CICERO APYLINKIJE išnuomoja- mas suaugusiems 6 kambarių butas su 3 miegamais 1-me aukšte, naujai atremontuotas, 1410 So. 49th Ave. Iki 4 val. galima apžiūrėti. Po 4 val. skambinti 7-0609.

to skersmiesčio pento klausie- mus nepadarė jokie progresai. Volpe pasakė, kad "prisiilaiky- dami visų federalinių nuostatų, mes tą greitkelią tačiau statysim- me". Užtikrinęs, kad iš to greit- kelio statymo linijos visi iškel- tieji gyventojai bus naujomis gyvenvietėmis aprūpinti.

TRUMPAI

— Povilas Dirks, 9044 W. 30 St., Brookfield, Ill. 60513, kviečia į pasitarimą Krivulės valdybą, leidinio apie Lietuvos policiją, redakcijos komisija bei tos knygos išleidimo entu- ziasistų rugpjūčio 27 d. 12 val. savo bute. Pranešime jis rašo: "Nors knygos medžiaga beveik paruošta ir jos turinys nustaty- tas, bet ryšium su mano sveika- tos pablogėjimu gali būti ir ne- tikėtumų, tai turi būti galutinis aptarimas, kuriame bus pristat- ytas knygos turinys, aptartas jos finansavimas ir to darbo įvertinimas bei kitos informaci- jos".

— Midwest Square Dance gru- pių pasirodymai bus Grant par- ke, prie Buckingham fontano rugpjūčio 24 d. 8—10 val. vak. Dalyvaus grupės iš Iliniois, In- dianos, Michigan ir Wisconsin valstijų.

— Gery Fricas, Naujienu skaitytojas iš Mountain Home, Ark., išvyksta ilgesniam laikui į Europą.

— Liudo Sagio vadovaujama Clevelando lietuvių tautinių šokių grupė "Grandinėle" sėk- mingai reikišiai Vokietijos įvai- riuose miestuose savo kelionės po Europą progą. Šokių ištrau- kos yra rodomos televizijoje. Spaudoje dedamos nuotraukos ir aprašymai.

— Spaudos ir Radijo Dienosė rugpjūčio 16—17 d. Tabor Far- moje, Sodas, Mich., bus aptaria- mi jaunesniosios žurnalistų kar- tos paruošimo klausimai, dr. Petro Daužvardžio fondo ugdy-

help your
HEART FUND
help your HEART

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RUŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 264-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai,
plidomi pilietybės pareiškimai ir
kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS

Taisome (remedeliuojame) senus na- mus, stogus, langus, dažome, sutvar- kome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.

SKAMBINTI:

ALEKSUI telef. 927-7186

arba ROMUI telef. 927-5680

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SUINTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4045 Archer
Chicago, Ill. 60632, TEL. YA 7-5988

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigu automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nuda- žomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai- nos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

mi reikalai ir ieškoma priežas- cių, kodėl jaunimas neskaito lietuviškos spaudos. Informaci- ja teikia ir dalyvius registruo- ja iki rugsėjo 1 d. LŽS-gos c. v. ižd. J. Janušaitis.

— Miami Lietuvių Klubas Floridoje siūlo darbą vedusių- jų porai labai gerom ir patrau- klom sąlygom. Duoda ir bu- tą. Rašyti Lithuanian Ameri- can Citizens Club, 3655 N. W. 34th Street, Miami, Florida 33142.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas
HEATING CONTRACTOR
Irenčių mieste ir užmiestyje naujus ir perstatu senus visų rūšių namo ap- šildymo pečius, air-conditioning, van- dens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES KAINOS IR SAZININGUMU NAMO REMONTO DARBUOSE

Stogu dengimas, Vandens nutekėji- mų vamzdžiai, Tuckpointing — mūro su- tvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar
AL BELEKUS. Tel. 238-8656

SKAITYTI PATS IR PARAGINTI KITAS SKAITYTI NAUJIENAS

6 KAMBARIŲ MORINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šil- ma gazu, 1½ auto garažas. Marquet- te Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MORIS. Moderni vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Mar- quette Parke. \$67,500.

4 BUTŲ MORAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai. 3 automobilio gara- žas. Tik \$52,000.

2 PO 5 MORINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai. 2 auto garažas. Tik \$27,900.
GRAŽUS 2 BUTŲ MORINIS. Di- deli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 au- to garažas. \$36,500.

11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alumin. langai. Pa- jamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

1½ AUKSTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Idealiu gimnastikos seimoms.

12 BUTŲ MORINIS 7 metų. Įvai- raus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.

MORINIS BUNGALOW 5 kamba- rių — 2 miegami. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kamba- riai, naujai išdėžyti. 64-ta ir Sacra- mento — 24,500.

5 KAMBARIŲ — 3 miegami, 10 metų. Labai gražiai įrengtas skle- pas. Garažas. Gražiai apvartas ir apdžiotas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento)

TEL. 436-7878

KEISKITE PINIGĄ I NAMUS

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismas. Garažas. Arti 83-šios ir Kedzie. \$32,000.

5½ KAMBARIŲ MORAS. Gazo šil- dymas. Centralinis air-cond. ir iren- gas beismantas. Daug priedų. Gara- žas. Arti Nabisco. \$29,900.

6 BUTŲ LIUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garažas. Gazo šil- dymas. Penkios pajamos — gyventi Marquette Parke. \$69,900.

8 KAMBARIŲ 1½ aukšto namas. 2 vonios. Gazo šildymas. Platus lo- tas. Naujas garažas. Arti ofiso. — \$20,900.

2 AUKSTŲ MODERNUS ant 50' mūras. liuksus 6 kambarių butas — parketas, air-cond., balkonai ir 2 mo- dernios patalpos — advokatai, inž. ar daktarui. Marquette Parke. \$44,900.

2 AUKSTŲ 2 BUTŲ mūras, platus lotas. Garažas. Arti mūro. \$22,000.

7 KAMBARIŲ MORO bungalov, dideli virtuvės kambariai. Gazo šil- dymas, air-cond. Įrengtas sausas beismantas. Garažas. Marquette Parke. \$21,900.

TVARKINGAS 10 kambarių mū- ras. Naujas gazu šildymas. Garažas. Arti 70-tos ir Western. \$19,500.

PLATUS BIZNIO LOTAS prie Marquette Parke. \$10,000.

2 BUTŲ bevisk naujas mūras, 2 au- to garažas, atskiri gazu šildymai, arti oriso. \$37,500.

10 BUTŲ MORAS. apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irenčių mieste ir užmiestyje naujus ir perstatu senus visų rūšių namo ap- šildymo pečius, air-conditioning, van- dens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuoti.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES KAINOS IR SAZININGUMU NAMO REMONTO DARBUOSE

Stogu dengimas, Vandens nutekėji- mų vamzdžiai, Tuckpointing — mūro su- tvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar

AL BELEKUS. Tel. 238-8656

SKAITYTI PATS IR PARAGINTI KITAS SKAITYTI NAUJIENAS